

Scandinavian Research Council for Criminology

Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi

DEN NORDISKE KRIMINOLOGIENS POTENSIAL

EN EVALUERING AV NORDISK SAMARBEJDSRÅD FOR KRIMINOLOGI

AV HILDIGUNNUR ÓLAFSDÓTTIR

DEN NORDISKE KRIMINOLOGIENS POTENSIAL

EN EVALUERING AV NORDISK SAMARBEIDSRÅD FOR KRIMINOLOGI

AV HILDIGUNNUR ÓLAFSDÓTTIR

Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi (NSfK)
Hjemmeside: <http://www.nsfk.org>
Fotografi: Kristján Unnar Kristjánsson

Innhold

1. Mandat.....	1
Datatilfanget.....	1
Kjennskap til NSfKs forskjellige virksomheter	3
2. Støtte til forskningsprosjekter og reisestipendier.....	5
Regler for forskningsstøtte.....	5
Prosjekter drevet i NSfKs regi.....	5
Forskningsbevilgninger	8
Prioriterte temaer	9
Tematisk fordeling av forskningsstøtte.....	20
Reisestipendier	21
3. NSfKs seminarvirksomhet	23
Forskerseminarer.....	23
Arbeidsgruppemøter	29
Reisende seminarer.....	31
4. Rådgivning	33
Kontaktseminarer	33
5. Profilering av NSfK	37
Nyhetsbrevet.....	37
Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention	38
Bibliografi over nordisk kriminologi.....	41
Hjemmesiden.....	42

6. Nordisk, europeisk og internasjonalt samarbeid.....	43
Nordisk samarbeid.....	43
Europeisk samarbeid.....	43
Stockholm Symposium	44
Tidsskriftet Crime and Justice – Crime and Justice in Scandinavia.....	45
7. Administrasjon, rådsmøter og samarbeid mellom sekretariatet og rådsmedlemmene.....	47
Rådet.....	47
Rådsmøtene	48
Sekretariatet.....	49
Kontaktsekretærer.....	49
Økonomi	50
8. Virksomheter og visjoner	53
Mangesidige funksjoner	53
Styrke og svakheter	54
Muligheter og trusler.....	55
Referanser.....	57

1. Mandat

Målet med denne rapporten er å lage en oversikt over den virksomhet som Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi (NSfK) drev i årene 2001-2009. Oppgaven er å beskrive aktiviteter som rådet har lagt bak seg, og komme med forslag til hvilke tradisjoner som bør føres videre, hvilke nye problemstillinger og samarbeidspartnere som skal tas opp til vurdering i forbindelse med fremtidige aktiviteter. Slik heter det i kontrakten mellom forfatteren og rådet: "Med utgangspunkt i en gjennomgang av erfaringene fra de siste tre rådsperiodene, fremmes det synspunkter på NSfKs videre arbeid." Rapporten er bygd opp på den måten at i slutten av hvert kapittel presenteres oppdragsgiverens spørsmål fulgt av forfatterens anbefalinger.

NSfK ble stiftet 1. januar 1962 som et samarbeidsorgan mellom de nordiske justisdepartementene i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Ifølge statuttene skal NSfK fremme og initiere kriminologisk forskning i Norden. Rådet skal også bistå myndighetene i kriminologiske spørsmål og gi informasjon om sin virksomhet og om nordisk kriminologi. Til NSfKs 20-års jubileum ble det laget en rapport av Halvor Kongshavn: *Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi 1962-1982*. I anledning av sitt 30-års jubileum skrev Cecilie Høigård en rapport: *Tretti års virke*. I Høigårds rapport omtales opprettelsen av NSfK, det gis en oversikt over den forskning som er blitt drevet i rådets regi samt en oversikt over de forskningsprosjekter som rådet har gitt støtte. Videre redegjøres det for seminarer, publikasjoner og NSfKs organisasjon. Halvor Kongshavns rapport er en historisk og bibliografisk redegjørelse av NSfKs virksomhet, mens Høigårds rapport er kritisk og vurderende men også komplimenterende. NSfK har derfor hatt vilje til å granske sin egen virksomhet og *Den nordiske kriminologiens potensial. En evaluering av Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi* kan ses som et bidrag til denne tradisjonen.

Datatilfanget

NSfKs formannskap og kontor flyttet til Island den 1. januar 2010. Derfor har forfatteren hatt adgang til alle dokumenter, som angår NSfK både i elektronisk form, eller i papirutgave, og er oppbevart i sekretariatet. Denne rapporten bygger på granskning av årsrapporter, årsregnskap, protokoller, *Nyhetsbrevet*, seminarrapporter og tidsskriftet *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* i perioden 2001 til 2009. Forfatteren var også til stede og observerte NSfKs rådsmøte i Helsinki i 2010. I tillegg til ovennevnte skriftlig materiale ble det foretatt en spørreskjemaundersøkelse blant abonnentene av NSfKs nyhetsbrev. Målet med oversikten var å få frem opplysninger om hvor godt NSfKs forskjellige aktiviteter er kjent i de kriminologiske og beslektede fagmiljøer i Norden. Videre var meningen å skaffe til veie informasjon fra svarpersonene om de har deltatt i NSfKs aktiviteter og hvor stort eller lite utbytte de har hatt av aktivitetene. I tillegg ble det spurt om respondentene eventuelt hadde forslag til nye temaer som NSfK burde ta opp.

NSfKs kontor sendte et elektronisk spørreskjema til alle som abonnerte på NSfKs *Nyhetsbrev* den 4. mai 2010. Antall abonnenter var ca. 1300, institusjoner og bibliotek inkludert. Svarfrist var 3. juni og da var der kommet svar fra 165 personer. Tatt i betraktning at NSfKs hovedaktivitet, forskerseminaret pleier å ha ca. 60 deltagere er det meget positivt at så mange som 165 personer har gitt seg tid til å svare på det elektroniske spørreskjemaet. I tabell 1.1 kan man se hvordan svarpersonene fordeles på land.

Tabell 1.1 Respondenter fordelt på land

Land	Antall respondenter	Prosent
Danmark	57	35%
Finland	10	6%
Island	7	4%
Norge	41	25%
Sverige	41	25%
Andre	9	5%
Totalt	165	100%

De fleste som svarte var fra Danmark. En like stor andel er fra Norge og Sverige men færre fra Finland og Island. Finland er noe underrepresentert men derimot er det positivt at det finnes personer fra andre land som har vist så pass stor interesse for NSfK at de har svart på spørreskjemaet. At ikke flere fra Finland har svart kan skyldes at spørreskjemaet var på norsk. Én av de finske respondentene kommenterte i sitt svar at spørreskjemaet burde også ha vært på finsk eller engelsk.

Tatt i betraktning at NSfK er en organisasjon som fremmer forskning, er det ikke uventet at omkring halvparten av respondentene representerer forskning og universitet (ansatte og studenter) slik det fremgår av tabell 1.2.

Tabell 1.2 Respondentenes arbeidssted

Arbeidssted	Antall respondenter	Prosent
Universitet - kriminologi	31	19%
Universitet - annen fagdisiplin enn kriminologi	26	16%
Forskningsinstitutt	20	12%
Offentlig administrasjon	32	19%
Rettsvesen	16	10%
Studenter og PhD studenter	14	8%
Andre	26	16%
Totalt	165	100%

Knappt en tredje del av respondentene arbeider innenfor offentlig administrasjon og rettsvesen. I alt representerte respondentene over 60 institusjoner. Proporsjonen mellom respondentene etter hvorvidt de er ansatt i forskning eller administrasjon antas å stå i et rimelig forhold til sammensettingen av NSfKs målgrupper.

Tabell 1.3 Arbeidserfaringens lengde

Lengde	Antall respondenter	Prosent
Mindre enn 2 år	22	14%
3 - 5 år	33	21%
6 år eller lenger	101	65%
Totalt	156	100%

De fleste som svarte på spørreskjemaet har en relativ lang arbeidserfaring, seks år eller mer som det fremgår av tabell 1.3. De som har arbeidet lenge innenfor feltet har sannsynligvis en klarere oppfatning av NSfKs virksomhet enn de som nylig er blitt kjent med rådets aktiviteter. Muligens er de også mer interessert i aktivitetene enn nykommere.

Generelt kan man si følgende om de 165 respondenter som har svart på NSfKs spørreskjema: de representerer alle de nordiske land, selv om Finland er noe underrepresentert; de arbeider med forskning og administrasjon; de har arbeidet innenfor feltet i flere år. I den følgende fremstilling vil data fra spørreskjemaundersøkelsen bli brukt til å supplere data fra de skriftlige kildene.

Kjennskap til NSfKs forskjellige virksomheter

Av tabell 1.4 ses at *Nyhetsbrevet* og forskerseminarene er best kjent. Formidling av kunnskap om NSfKs hovedvirksomheter; *Nyhetsbrevet* og forskerseminarene må derfor antas å være meget god. Tidsskriftet *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* kommer også godt ut.

Tabell 1.4 Prosentandel av respondentene som har godt/middels/litt kjennskap til NSfK, fordelt på NSfKs ulike virksomhetsområder

Aktivitetsform/ støtteform	Godt kjennskap	Middels kjennskap	Lite kjennskap	Prosentuerings- basis
Nyhetsbrevet	83%	15%	1%	162
Forskerseminar	41%	44%	15%	158
Kontaktseminar	21%	32%	46%	154
Forskningsmidler	34%	36%	30%	155
Reisestipend	28%	31%	40%	156
Språkbearbeidelse og oversettelse	11%	25%	64%	154
Journal of Scandinavian Studies in Criminology & Crime Prevention	45%	35%	20%	156

Kontaktseminarene er mindre kjent, sannsynligvis fordi kontaktseminarene organiseres uregelmessig og har kun innbudte deltagere og har derfor et meget begrenset deltagerantall. Reisestipendene er like godt kjent, men NSfKs muligheter til å støtte språkbearbeidelse og oversettelse er virksomheter som er minst kjent.

Av tabell 1.5 ser man at de fleste respondentene er blitt kjent med NSfK fordi de fikk informasjon om rådet fra kolleger eller gjennom arbeidet. Formidling av kjennskap til NSfK skjer derfor for det meste gjennom faglige nettverk, men meget få er blitt kjent med virksomheten gjennom NSfKs hjemmeside og *Nyhetsbrevet*.

Tabell 1.5 Prosentandel av respondentene fordelt etter hvordan de er blitt kjent med NSfKs virksomhet

Kjennskap til NSfK	Antall respondenter	Prosent
Gjennom hjemmesiden	13	8%
Gjennom nyhetsbrevet	22	13%
Fikk informasjon fra kolleger	66	40%
Fikk informasjon fra mitt arbeidssted	36	22%
Annet	28	17%
Totalt	165	100%

Hjemmesiden var lenge lite utviklet og ga begrenset informasjon om NSfKs virke. En ny og forbedret hjemmeside som ble lansert høsten 2010 gir en god oversikt over pågående aktiviteter som drives av NSfK. Nettsidene fungerer også som et arkiv med rapporter fra tidligere år. Det forventes at i fremtiden vil hjemmesiden bidra til å spre kunnskap om NSfKs virksomhet.

Av tabell 1.6 framgår det at halvparten av respondentene har deltatt i forskerseminarene. Langt færre har deltatt i andre former for seminarer og møter som ikke er uventet fordi kontaktseminarer og arbeidsmøter alltid har hatt få deltagere. En mindre andel respondenter har vært rådsmedlemmer som derfor kjenner til NSfKs seminarer og møter uten at de selv nødvendigvis har deltatt i dem.

Tabell 1.6 Deltakelse i NSfKs aktiviteter

Deltakelse i NSfKs aktiviteter	Antall respondenter	Prosent
Forskerseminar	80	50%
Kontaktseminar	29	18%
Arbeidsmøte	28	17%
Rådsmøte	24	15%
Totalt	161	100%

Tatt i betraktning hvor godt respondentene kjente til forskerseminarene, er det bemerkelsesverdig, at kun halvparten av respondentene hadde deltatt. Dette kan tolkes på den måten, at forskerseminarene er såpass godt etablert, som en grunnpilar i NSfKs virksomhet, at de, som i det hele tatt kjenner til NSfK, vet om forskerseminarene.

2. Støtte til forskningsprosjekter og reisestipendier

Regler for forskningsstøtte

Årlig utlyser NSfK forskningsstøtte til forskningsprosjekter. Reglene for bevilgninger ble revidert på rådsmøtet i 2000 og trådte i kraft i 2002. Forskningsprosjekter som ifølge reglene kan støttes bør:

- ha klar nordisk relevans, f.eks. oppsummering av undersøkelser i et annet land, nordiske litteraturstudier, samarbeid mellom forskere fra minst to nordiske lande, sammenligninger mellom minst to nordiske land
- være nye forskningsprosjekter, herunder forskningsprosjekter som ikke tidligere har fått støtte av NSfK
- Støtte gis under de forutsetninger, at søkeren ikke har andre arbeidsinntekter til å utføre forskningsprosjektet, eller at søkeren, innen for rammen av sitt faste arbeid, i prinsippet ikke har muligheter til å drive forskning av den type søknaden gjelder. Det forutsettes at forskeren er tjenesteledig på heltid eller deltid i den perioden forskeren mottar forskningsstøtte fra NSfK.

Beløpet som NSfK bevilger ligger imellom 70.000 til 150.000 EUR. Praksis var lenge at rådet generelt ikke bevilget mer enn 8.000 EUR til hvert enkelt forskningsprosjekt. På rådsmøtet i 2009 ble det åpnet for støtte til færre og større prosjekter. Den alminnelige forståelsen har vært at NSfK deler ut summer som best egner seg til å initiere og utvikle en forskningsplan eller som en delfinansiering i slutføringen av et større prosjekt, eller som delfinansiering.

I årene 2001-2003 var der en åpen utlysning til forskningsstøtten og det kunne søkes om støtte til alle temaer. På rådsmøtet i 2003 gikk rådet inn for en annen forskningspolitikk og det ble fattet et vedtak om at i den neste treårsperioden (2004-2006) skulle det først og fremst støttes prosjekter som handlet om fengselsforskning. Rådet fortsatte med slike prioriteringer helt frem til 2009. Forskningstema for 2005-2006 var kriminalitets forebygging med underrubrikken kriminalitets forebyggingens muligheter og begrensninger. Vold ble valgt som tema for 2006 og 2007. Nye temaer i 2007 og i 2008 var organisert kriminalitet, økonomisk kriminalitet og korrupsjon. Tiden etter løslatelse fra fengsel er tema for 2009. De prioriterte temaer skulle også være temaer for forskerseminarene.

Erfaringene fra årene med de prioriterte temaer tydet på at de nordiske forskermiljøene var for små til at det kommer søknader om større øremerkede felles nordiske prosjekter på kort varsel. For 2010 ble det derfor bestemt å ha en åpen utlysning. Det ble stilt strengere krav slik at fellesprosjektene skulle nå omfatte minst tre nordiske land og involvere forskere fra minst to av disse landene. Fortsatt prioriteres forskningsprosjekter som har nordisk relevans og nye forskningsprosjekter som ikke tidligere er blitt støttet av NSfK.

Prosjekter drevet i NSfKs regi

På rådsmøtet i 2005 ble det besluttet å gi forskningsbevilgninger til to prosjekter som skulle drives i NSfKs regi. Prosjektene skulle drives i alle fem land. Prosjektene var International Crime Victims Survey ICVS og The Second International Self-Reported Delinquency Study ISRD2.

International Crime Victims Survey ICVS

Alle de nordiske landene hadde samlet inn materiale for den internasjonale viktimologiske undersøkelsen ICVS. På rådsmøtet 2006 ble det diskutert om NSfK skulle kjøpe data fra ICVS undersøkelsen for Danmark, Finland og Sverige. Datainnsamlingen i disse tre lande er blitt finansiert med penger fra EU men Norge og Island hadde egen nasjonal finansiering. Island fikk også støtte fra NSfK. Det viste seg at ICVS prosjektet hadde diverse metodologiske problemer grunnet datainnsamlingen, og at det var problematisk å få fullstendige data. Det ble derfor antatt at dette ville begrense undersøkelsens faglige kvalitet slik at på rådsmøtet 2006 ble det bestemt at NSfK skulle melde seg ut av prosjektet.

The Second International Self-Reported Delinquency Study ISRD2.

På rådsmøtet 2005 ble det vedtatt et forslag om å kjøpe data for en selvrapporteringsundersøkelse om ungdomskriminalitet. Denne undersøkelsen er en internasjonal selvrapporteringsundersøkelse og er det andre gangen at den utføres. Innsamlingen av data foregikk i året 2006. Prosjektet hadde nasjonal finansiering i alle land bortsett fra Island hvor prosjektet ble finansiert av NSfK. Janne Kivivuori fikk i oppdrag fra NSfK å skrive en rapport om undersøkelsen. Denne rapporten, *Delinquent Behaviour in Nordic Capital Cities*, ble utgitt av rådet i 2007. Dette prosjektet fulgte opp den lange nordiske tradisjon for selvrapporteringsstudier blant ungdommer.

Nordisk komparativ undersøkelse av mønster for og omfang av innvandrerkriminalitet

På rådsmøtet i 2006 ble det besluttet å støtte prosjektet Nordisk komparativ undersøkelse av mønster for og omfang av innvandrerkriminalitet. Tanken var å undersøke forskjellene på første og andre generasjonsinnvandrere. Prosjektet tok utgangspunkt i registrert statistikk fra alle de nordiske landene unntatt Island som var ikke med på grunn av manglende statistikk. Støtten var for det meste støtte til arbeidsgruppemøter. Resultatene fra prosjektet ble presentert av Johan Kardell og Karl-Magnus Carlsson på NSfKs forskerseminar 2008. Kardell og Carlsson publiserte en artikkel fra prosjektet i *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap*, 2009, Nr. 3, s. 237-261. Artikkelen heter *Lagföringar av invandrare och invandrades barn i de nordiska länderna*.

Det nordiske voldsprosjektet

Et forskningsprosjekt som ble kaldt det nordiske voldsprosjektet, hadde fått støtte (én mill DKK) fra Nordisk ministerråd. Ansvar for det nordiske prosjektet ble fordelt mellom de nordiske landene som overtok hver sine spesifikke oppgaver. NSfK ble innbudt til deltakelse, og fikk mandat til å se nærmere på tiltak for voldsutsatte minoritetskvinner i samarbeid med Det kriminalitetsforebyggende Råd i Norge, representert ved Erik Nadheim. NSfK organiserte et seminar i Oslo i 2007 for nordiske krisesentre. Dessuten engasjerte NSfK rettssosiologen Solveig Laugerud for å skrive en rapport om tiltak for voldsutsatte minoritetskvinner. Seminarreferatene og underlagsmaterialet til Laugerud ble bearbeidet og skrevet av Erik Nadheim (KRÅD) og Per Ole Johansen i to versjoner. Den første versjonen består av to deler; referat fra seminaret i Oslo oktober 2007 slik avtalen var, og ekstrarapporten *Noen nordiske tiltak for voldsutsatte minoritetskvinner*. Rapporten *Noen nordiske tiltak for voldsutsatte minoritetskvinner* som er skrevet av Per Ole Johansen, Erik Nadheim og Solveig Laugerud ble utgitt i 2009 av Nordisk Ministerråd, København som TemaNord 2009: 541.

Befolkningens rettsbevissthet – i nordisk perspektiv

På rådsmøtet i 2008 kom der en søknad fra Leif Petter Olaussen og flere om støtte til prosjektet Holdninger til straff i Norden. Rådet fant Olaussens prosjektplan særdeles støtteverdig og sekretariatet fikk i oppdrag å be om nærmere konkretisering av prosjektet. Fire land deltok i prosjektet og man mente det var ønskelig at Finland også var med. Med deltakere i alle land, oppfylte dette prosjektet alle de krav som NSfK har etterstrebet for komparative forskningsprosjekter. Etter at den finske deltakelsen var sikret, fikk prosjektet status som et NSfK prosjekt. Rådsmedlem Helgi Gunnlaugsson ble utpekt som NSfKs representant i prosjektgruppen.

Bakgrunnen for prosjektet var at Advokatsamfunnet i Danmark hadde tatt initiativ til en omfattende undersøkelse av danskernes syn på straf med Flemming Balvig som ansvarlig for prosjektet. Målsettingen var å belyse befolkningens reelle syn på straff. NSfK bestemte sig for å gjennomføre tilsvarende undersøkelser i de fire andre nordiske landene. Omkostningene ved den danske del av undersøkelsen var allerede dekket av det danske justisministeriet, men kostnadene ved undersøkelsene i de andre land trengte støtte fra NSfK. Prosjektgruppen bestod av 7 forskere: Helgi Gunnlaugson, Leif Petter Olaussen, Janne Kivivuori, Aarne Kinnunen, Henrik Tham, Kristina Jarre og Flemming Balvig. Undersøkelsen ble hovedsakelig gjennomført i 2009. Samme modell ble brukt i alle land og prosjektet bestod av flere deler: En representativ telefonundersøkelse, en post-surveyundersøkelse med mer utførlige spørsmål, fokusgrupper og dommerpanel. Respondentene fikk ta stilling til hvordan de mente der burde straffes i seks konkret beskrevne saker. De nasjonale rapportene var ferdige i 2010 og prosjektet ble presentert på det 15. Nordiske Kriminalistmøde i København i august 2010. Prosjektet fikk en god dekning i nordiske medier i forbindelse med kriminalistmøtet. Mediaomtaler er tilgjengelige på NSfKs hjemmeside. Prosjektet ventes avsluttet med utgivelsen av en felles nordisk rapport.

Det nordiske prosjektet om økonomisk kriminalitet

NSfK begynte i 2007 å gi støtte til en prosjektgruppe om økonomisk kriminalitet i de nordiske land og har gitt støtte til enkeltstående prosjekter. Per Ole Johansen har ledet dette arbeidet. NSfK støttet et arbeidsgruppemøte i oktober 2008. Deltakerne i prosjektet presenterte prosjektet for internasjonale forskere i to sesjoner på Stockholm Criminology Symposium 22.-24. juni 2009. De holdt i alt 10 innlegg og ordstyrer i sesjonene var Per Ole Johansen. Forskningsgruppens arbeider har resultert i en publikasjon: *Økonomisk kriminalitet. Nordiske perspektiver*, redigert av Per Jørgen Ystehede, og utgitt av NSfK. Boken har følgende kapitler:

Per Ole Johansen & Per Jørgen Ystehede: Nordic Economic Crime Research: Work in Progress

Patrik Baard, Anita Hebner och Linda Källman: Svenska ekobrot

Anne Alvesalo och Erja Virta: Den ekonomiska brottslighetens mönster i Finland

Morten Nilsen: Økonomisk kriminalitet i Norge – lokale og globale forutsetninger

Per Ole Johansen & Roger Stubberud: A Business in Its Own Right

Snorri Örn Árnason: Economic Crime and Economic Crisis in Iceland: A moment for regulatory reform

Arbeidsgruppen om økonomisk kriminalitet fanget opp faglige interesser i det kriminologiske miljøet. Medlemmene i arbeidsgruppen deltok i en internasjonal konferanse og deres prosjekter resulterte i en publikasjon. Dessverre var det ingen danske deltagere i arbeidsgruppen.

Nordisk korrupsjon

På årsmøtet 2007 redegjorde formannen for ideen om et mulig prosjekt om korrupsjon i de nordiske land. Tanken var å rekruttere forskere i faste stillinger slik at NSfK ikke skulle bidra med lønnsmidler, kun med midler til arbeidsgruppemøtet og muligens trykketøtte. Korrupsjonsprosjektet kom i gang med deltagere fra Danmark, Norge og Sverige og ble senere utvidet med representanter fra Island og Finland.

Et temahefte av *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* (april 2010, 97, 1, s.1-69) inneholdt fem artikler fra dette prosjektet. Gjesteredaktør var Per Ole Johansen som hadde vært leder for korrupsjonsprosjektet. Artiklene var følgende:

Lars Bo Langsted: Den retlige regulering af korruption i Norden

Minna Viuhdo: Måste man alltid betala?

Margrét Sæmundsdóttir: Socioøkonomiske kjennetegn på den islandske politikken og bankstruktur

Per Ole Johansen: I skyggen av det norske ikon

Joakim Thelander: Bofors-Indienaffären – ett fall av omdiskuterad svensk vapenexport

Forskergruppen har fortsatt sitt arbeid og beskjeftiger seg med forskning av korrupsjon i kommuner.

Arbeidsgruppen om korrupsjon er et godt eksempel på en type samarbeidsform som NSfK har iverksatt og som har vært vellykket. En oversiktsartikkel (Langsted) presenterer det nordiske regelverk om korrupsjon mens de andre artikler er kasusbeskrivelser som når de presenteres som en helhet danner et variert bilde av hvordan korrupsjon kan studeres.

Forskningsbevilgninger

Hvert år utlyser NSfK forskningsstøtte til kriminologiske og samfunnsvitenskapelige prosjekter av nordisk relevans. Det gis både støtte til individuelle prosjekter og til fellesprosjekter. I årene fra 2001 til 2009 er der innkommet i alt 200 søknader hvor av 111 søknader er blitt innvilget slik det fremgår av tabell 2.1. En godkjenningsprosent på over 50% er en relativt høy andel sammenlignet med utfallet blant nordiske forskningsråd. Antall søknader har vært nedadgående i de siste årene. Det er uklart hva dette skyldes.

Tabell 2.1 Godkjenningsprosent

År	Antall søknader	Antall innvilgede søknader	Godkjenningsprosent
2001	23	14*	60,9
2002	29	10	34,5
2003	18	13*	72,2
2004	24	13	54,2
2005	23	10	43,5
2006	30	20	66,7
2007	24	16	66,7
2008	15	8	53,3
2009	14	7	50,0
Sum	200	111	55,5

* 14 søknader ble innvilget i 2001, 13 søknader ble innvilget i 2003, én av søkerne hvert år mottok ikke sitt stipend.

Tabell 2.2 viser at innvilgede søknader fordeles likt på Finland, Norge og Sverige. Tatt i betraktning at det islandske kriminologiske miljøet er lite er det ikke uventet at færre søknader innvilges til islandske forskningsprosjekter. Derimot er det oppsiktsvekkende at der er så pass få danske søknader. Enkelte ganger gis det forskningsstøtte til ikke-nordiske søkere som her er klassifiserte som andre.

Tabell 2.2 Godkjente søknader om forskningsstøtte fordelt på land

År/Land	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Andre
2001	2	2		4	4	
2002	1	2	2	4	1	
2003	1	4	1	2	2	1
2004		3	2	4	4	
2005		2	3	2	3	
2006	2	6		2	10	
2007	2	3		3	6	2
2008	1	1		4	2	
2009		2		4	1	
Total	9	25	8	29	33	3

Det fremgår av spørreskjemaundersøkelsen at for så mange som 19 personer har finansieringen fra NSfK vært helt avgjørende for forskningsprosjektet. For andre har den hatt en større betydning, men for noen kun en mindre betydning.

Prioriterte temaer

På rådsmøtet i 2003 vedtok rådet å innføre en ny forskningspolitikk. I stedet for en åpen utlysning skulle forskningsstøtte gis til temaer som rådet mente det var viktig å prioritere. Derfor ble det fattet et vedtak om at i neste treårsperiode (2004-2006) skulle det først og fremst støttes prosjekter som handlet om fengselsforskning. Rådet fortsatte med slike prioriteringer helt til 2009. Forskningstema for 2005-2006 var kriminalitetsforebygging med underrubrikken kriminalitetsforebyggingens muligheter og begrensninger. Vold ble valgt som tema for 2006 og 2007. Nye temaer i 2007 og 2008 var organisert kriminalitet,

økonomisk kriminalitet og korrupsjon. Ved valg av tema for 2009 ble søkelyset igjen rettet mot fengselsproblematikken og temaet var tiden etter løslatelse. For virkelig å sette fokus på de prioriterte temaer skulle de også være temaer for forskerseminarene. Tabell 2.3 gir oversikt over øremerkede forskningstemaer.

Tabell 2.3 Prioriterte forskningstemaer fordelt etter perioder

2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fengselsforskning					
	Kriminalitetsforebygging				
		Vold			
			1) Organisert kriminalitet 2) Økonomisk kriminalitet 3) Korrupsjon		
					Tiden etter løslatelse

Prioritert tema 2004-2006: Fengselsforskning

Selv om det i 2001-2003 ble gitt lite støtte til fengselsforskning, var temaet ikke helt borte i rådets virksomhet. I 2002 ble et prosjekt støttet da Ragnhild Feyling fikk støtte til prosjektet Løslatelsedagen. Et meget beskjedent beløp (600 EUR) ble gitt til materialkostnader i 2003 til en amerikansk forsker som forsket på amerikanske og finske forhold for sinnslidende fanger. På forskerseminaret i Helsinki i 2003 ble det gitt fire presentasjoner om fengsler og fanger. Disse var:

Annemette Nyborg Lauritsen (G)
The Most Dangerous Men of Greenland

Torbjørn Skarðhamar (N)
New Start in Working Life – Strategies for Inclusion

Anette Storgaard (D)
Treatment of drug addiction in prisons

Timo Virtanen (F)
Drug-free Units in the Treatment of Drug Abuse as Experienced by Prison Inmates

Det var derfor en betydelig interesse for fengsler som tema i det kriminologiske miljøet.

I årene 2004 til 2006 da fengselsforskningen var prioritert ble der støttet fire prosjekter i 2004. Disse var følgende:

David Wästerfors/Malin Åkerström (S) 10 840 EUR
Fängelsebråkets interaktion och symbolik

Jón Friðrik Sigurðsson (I) 8 000 EUR
Psychiatric illness and ADHD among Icelandic prisoners

Kristin Hanoa (N) 8 000 EUR
Vold blant innsatte i fengsel. En intervjuundersøkelse med innsatte i norske fengsler

Knut Papendorf (N) 10 000 EUR
En sammenliknende analyse av den norske fengselsloven

I året 2005 ble kun et prosjekt om fengselsforskning støttet:

Per Åke Nylander (S) 7 500 EUR
Fångelsekultur och vårdarroll

I 2006 ble følgende fire prosjekter støttet:

David Wästerfors och Goran Basic (S) 8 000 EUR
Førsoning och oførsonlighet i føre detta lägerfångars berättelser

Karin Røbbæk (S) 2 100 EUR
Barn i fängelse – små barn placerade med mamma i anstalt

Tarja Pøsø (F) 2 500 EUR
Barn i fängelse

Juha Soivio (F) 8 000 EUR
An everyday view on prison functions, spaces and violence

Prioriteringen av fengselsforskningen førte til at i alt ni prosjekter fikk støtte. De fordelte seg slik på land: Danmark ingen, Finland 2, Island 1, Norge 2 og Sverige 4. Det ser ut som NSfK klarte å skape økt interesse for fengselsforskning i det kriminologiske miljøet. Selv om fengselsforskning ikke lenger hadde prioritering som tema fortsatte det å komme søknader i perioden fra 2007-2009.

I 2007-2009 ble følgende prosjekter om fengsler og institusjoner støttet:

David Wästerfors (S) 2007 – 7 200 EUR
Bråk på ungdomshem – en forskningsoversikt

Peter Scharff Smith (D) 2007 - 7000 EUR
Tverrfaglige perspektiver på fængselsforskning

Rosi Helene Enroos (F) 2008 – 2 500 EUR
Child and parent's imprisonment – analysis of institutional practices

Thomas Ugelvik (N) 2009 – 12 500 EUR
Nettverksmøte for forskningsnettverket for skandinaviske studier av innesperring

Det oppmuntrende ved disse forskningsprosjektene er at minst to av dem hadde et komparativt aspekt, den ene gjaldt tverrfaglige perspektiver på fengselsforskning og et annet var et nettverkmøte for skandinaviske studier av innesperring.

Interessen for fengselsforskningen kom også meget godt til uttrykk da fengselsforskning ble valgt som et hovedtema for forskerseminaret i Rørvig i Danmark i 2004. Av i alt 32 innlegg som ble holdt på seminaret handlet 21 om fengsler og fangeproblematikk fra forskjellige sider, fire innlegg omhandlet beslektede temaer som institusjoner og kriminalpolitisk utvikling mens der var 7 “free papers” med helt andre temaer. Dette forskerseminaret hadde et uvanlig stort innslag av praktikere som hadde innlegg om fengselsforhold. Følgende innlegg ble presentert:

Hans Jørgen Engbo (D)

Kriminalpolitikken og utviklingen i fangebefolkningen – aktuelle tendenser i Danmark

Ragnhild Feyling (N)

The day of release from prison

Markus Grundtman (S)

Crimes committed while on prison leave – a contentious issue in Sweden

Jan Gustavsson, Boo Kling (S)

Fångerna, fängelserna och samhället

Andrew M. Jefferson (Nigeria)

Confronted by institutionalised practices: structural homologies between recruits’ training and prison staff practice in Nigeria

Nicolay B. Johanson (N)

Debatten om omsorg i fengsel

Mika Junninen (F)

Finnish professional criminals in the 1990s

Linda Kjær Minke (D)

Ungdomssanktionen – en dom til strukturert kontrollert socialpædagogisk behandling

Annemette Nyborg Lauritsen (GR)

Et sosialt eksperiment

Jarmo Littunen (F)

Kriminalpolitiken och utvecklingen i fångtallet – aktuella tendenser i Finland

Anna Kristín Newton (I)

Foreigners in Icelandic prisons – a staff perspective

Lissi Olsen (GR)

Politiske og centraladministrative beslutninger og udviklingen i fangebefolkningen i Grønland

Lena Roxell (S)

Fängelser och kriminella nätverk. Två svenska pilotstudier

Minna Ruckenstein (F)

Violence, Power, and Vulnerability: Evidence from Prison

Margrét Sæmundsdóttir (I)

What prisoners tell us about their social and health status

Mirka Smolej (F)

The Mare Balticum Prison Project. Living Conditions in Swedish and Finnish Prisons

Annika Bjørnsdóttir Teppo (F)

Changing Ethnic Relations in a Finnish Prison: a Case Study of Helsinki Prison

Jouni Tourunen (F)

Utveckling och spänningar inom missbrukarrehabilitering i fängelset i Finland – ett terapeutisk samhälle och en rusmedelfri avdelning som exemplar

Rasmus H Wandall (D)

Risikovurderinger og idømmelse af ubetinget fængsel

Timo Virtanen (F)

Lusia päihiteittä – Multicultural Substance Abuse and HIV/AIDS Prevention Program in Prison

Hjalte Zóphóníasson (I)

Fangers retssikkerhed

Prioriteringen av fengselsforskning som tema må sies å ha vært meget vellykket. Forskningsstøtte ble gitt til forskningsprosjekter som tok opp ulike sider ved fengslet som institusjon. Fengselsforskning var et tema som både vakte interesse blant forskere og administratorer. Virkningen av prioriteringen varte en tid etter at tema ikke lenger var prioritert og det fortsatte å komme søknader til NSfK om støtte til fengselsforskning. NSfK har tidligere tatt et initiativ for å løfte frem fengselsforskning. I *Tretti års virke*, stilte Cecilie Høigård spørsmålet hvorfor området fengselsforskning hadde hatt en så beskjeden plass i NSfKs forskningstildelinger (Høigård 1992). Etter diskusjon i rådet ble det bestemt at temaet skulle vies en egen utredning. Forsker Inger Marie Fridhov (N) fikk dette som oppdrag på vegne av rådet og lavet en oversikt over fengselsforskningen i Norden. Denne oversikten foreligger i: *Nordisk fengselsforskning – ikke helt fraværende*.

Prioritert tema 2005-2006: Kriminalitetsforebygging

Ett nytt tema ble prioritert i perioden 2005-2006; kriminalitetsforebygging med underrubrikken kriminalitetsforebyggingens muligheter og begrensninger. Forebygging har ikke vært fremtredende i rådets virksomheter.

Fra 2001 til 2004 hadde NSfK kun støttet et prosjekt som kan klassifiseres som forskning om forebygging:

Mette Snertingdal (N) – 2001 – 66 000 FIM
En komparativ analyse av vakt virksomhetslovgivning i Norden.

Prioriteringen i 2005 til 2006 førte til at følgende fire prosjekter ble støttet:

Karl-Magnus Carlsson (S) 2005 – 8 000 EUR
Brottsprevention som kunnskapsbaserad verksamhet?

Sini Perho (F) 2005 – 8 000 EUR
”Vanligt folk” i gemenskap och avskildhet – en studie om rasistisk ungdomskultur i Joensuu

Lena Berg (S) 2006 – 8 900 EUR
Hur kan våld bland unga förebyggas? En litteraturstudie

Tukka Tami (F) 2006 - 250 EUR
Harm reduction in Finnish drug policy

Kriminalitetsforebygging som tema fikk ikke noen stor gjenklang i det kriminologiske miljøet som er baklandet for NSfK. Dette står i en klar motsetning til den nordiske alkohol- og narkotikaforskningen hvor forebygging og skademinnsking har vært sentrale temaer. Nordiske kriminologer har derimot i liten utstrekning beskjeftiget seg med forebygging av lovbrudd eller skadereduksjon. Mangelen på artikler om kriminalitetsforebygging i tidsskriftet *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* var hovedårsaken til at BRÅ trakk sin finansielle støtte til tidsskriftet tilbake. Interessen for reaksjonssystemet har vært langt større enn interessen for forebygging. Muligens kan den begrensede interessen for studier av kriminalitetsforebygging forklares med at studier av faktorer som påvirker normbrytende atferd er sentrale innen andre fagfelt. Alkohol- og narkotikaforskningen står sterkt i Norden, nordiske arbeidsmarkedsstudier er velkjente og studier av den psykiatriske helsetjenesten drives til en viss grad som studier innen helsefagene. En slik arbeidsdeling behøver ikke å være så klar fordi den kriminologiske tilnærmingen vil kunne berike forskningen på rusmidler, arbeidsmarked og folkehelse som kriminalitets fremmede faktorer og kan bidra til nye forståelsesmåter av samfunnets samhörighet og konflikter.

En annen mulig forklaring til den begrensede oppmerksomheten som kriminalitetsforebygging har hatt, er at ønsket om forebygging ofte er drevet av et politisk press. Da blir det administrasjonens oppgave å komme med forslag til slike tiltak og fordi den nordiske kriminologien har hatt en viss avstand fra administrasjonen har dette ønskemålet ikke nådd frem til det kriminologiske forskningsfeltet.

Prioritert tema 2006 og 2007: Vold

Vold var et prioritert tema i to år, 2006 og 2007. I året 2005 ble kun et forskningsprosjekt om dette tema støttet mens ni andre prosjekter med varierte temaer fikk forskningsstøtte. I året 2006 fikk NSfK 30 søknader om forskningsstøtte som var usedvanlig mange. Av disse ble 20 innvilget, hvorav åtte hadde vold som tema. I året 2007 fikk kun to prosjekter om vold forskningsstøtte.

Hildigunnur Ólafsdóttir (I) 2005 - 7 000 EUR
Vold i restauranter

Anita Heber (S) 2006 – 8 000 EUR

Pressens beskrivningar av våldsbrott och rädslan för våldsbrott

Agneta Mallén (S) 2006 – 8 000 EUR

Väktare och våld. En studie om våld och hot om våld mot väktare i Sverige och Finland

Maria Eriksson (S) 2006 – 8 083 EUR

Från vittne till brottsoffer? Social rörelser och politik rörande barn som upplever våld i sin familj

Rikka Kotanen (S) 2006 – 8 000 EUR

From a family conflict into a question of women's self-determination? The development of violence in intimate partnership into a social problem in Finland between 1970 and 2004

Dag Lindström (S) 2006 – 7 410 EUR

Longitudinelle studier av våldsbrottslighet i Sverige – regionala mönster 1750-1950

Anders Green (S) 2006 – 7 700 EUR

Fotbollsvåld i Norden – en jämförande studie av Danmark, Norge och Sverige

Juha Soivio (F) 2006 – 8 000 EUR

An everyday view on prison functions, spaces and violence

Ingrid Smette (N) 2006 – 8 000 EUR

Seksuelle overgrep. Konstruksjoner og fortolkning. Delprosjekt II. Ungdomsforståelser av seksualitet og overgrep i aldersujevne relasjoner

Suvi Keskinen (F) 2007 – 8 000 EUR

Domestic violence, Migrancy and the Finnish welfare state

Joakim Sturup (D) 2007 – 4 600 EUR

Våld, närsamhälle och psykisk störning

Sannsynligvis skyldes det usedvanlig høye antall søknader om forskningsstøtte i 2006 at vold ble valgt som tema. Voldstematikken omfattet såpass ulike aspekter som overgrep i nære relasjoner, et historisk perspektiv på voldshandlinger og fotballvold.

Prioriterte temaer 2007 og 2008: Organisert kriminalitet, økonomisk kriminalitet og korrupsjon

NSfKs leder Per Ole Johansen har lang erfaring av forskning om organisert og økonomisk kriminalitet og korrupsjon. Hans forslag om prioritering av disse tre temaer og initiering av arbeidsgrupper tilknyttet emnene ble godt mottatt av de øvrige rådsmedlemmer.

I årene 2001-2006 hadde NSfK gitt forskningsstøtte til et prosjekt om organisert kriminalitet:

Mika Junninen (F) 5 765 EUR 2001

Organiserad brottslighet i Finland och dens gränsöverskridande dimension

Organisert kriminalitet var et tema som ikke hadde stått sentralt i rådets virksomhet. Utlysningen av organisert kriminalitet som et prioritert tema resulterte i at det ble bevilget

forskningsstøtte til et seminar om organisert kriminalitet arrangert av Vanja Lundgren Sørli og Karsten Ingvaldsen (N). Mika Junninen som tidligere hadde fått forskningsstøtte fikk en støtte i 2007 til å fortsette sine studier av økonomisk kriminalitet:

Mika Junninen (F) 7 000 EUR

Irregular influences directed at Finnish and Swedish judges and prosecutors

Økonomisk kriminalitet som tema var også et tema som var blitt viet liten oppmerksomhet av NSfK. I året 2001 hadde rådet bevilget forskningsstøtte til et prosjekt:

Lotta Pettersson (S) 6430 EUR

Ekonomisk brottslighet i skandinavisk trailertransport – normalitet eller avvikelse?

Prioriteringen av temaet i 2007 førte til at tre prosjekter ble støttet:

Johan Kardell og Martin Bergqvist (S) 8000 EUR

Blir de mäktiga också de utvalda? En studie om likabehandling av personer misstänkta och lagförda för økonomisk brottslighet

Eric A. Breit (F) 8000 EUR

Making sense of the moral complexity of gift giving and bribery in organisations

Paul Larsson (N) 18500 EUR

Hvitvaskningsreglulerings kostnader

Utlysningen av økonomisk kriminalitet som tema må betraktes å ha bli godt mottatt i det kriminologiske miljøet, og forskningsstøtte ble gitt til forskere i tre nordiske land. I årene før denne utlysingen hadde der funnets en del forskningsprosjekter om økonomisk kriminalitet i de enkelte land. Derfor var der grunn til å tro at der fantes interesse for utvidet forskning innen feltet.

Korrupsjon som eget tema har tidligere ikke vært synlig i NSfKs virksomheter og har ikke vært klassifisert som et selvstendig tema. Studier av organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet har beskjeftiget seg med korrupsjon som en del av samme problematikk som ligger til grunn for organisert og økonomisk kriminalitet. Derfor er ingen av de forskningsprosjekter som er blitt støttet av rådet klassifisert som studier av korrupsjon. Dette gjelder både før og etter at korrupsjon ble satt på agendaen som et eget tema i 2007. For å fremheve korrupsjon, som et kriminologisk tema, ble det stiftet en forskningsgruppe med deltagere fra Finland, Island, Norge og Sverige.

Forskerseminaret i 2007 hadde to temaer, det ene var vold og det andre var økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og korrupsjon. I alt ble 41 innlegg presentert. Av disse fordelte de seg slik; 10 om vold, 7 var “free papers” og 24 om de prioriterte temaer økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og korrupsjon. Innlegg om disse temaer var følgende:

Johanna Hagstedt (S) og Lars Korsell (S)

Fiffel och fusk i slott och koja

Tina Søreide (N)

Forretningskorrupsjon – norsk praksis, internasjonale utfordringer

Gorm Toftegaard Nielsen (D)
Skattesvindel med særligt henblik på sort arbejde

Snorri Örn Arnason (I)
Ethical dilemma in the Icelandic business community

Johanna Skinnari (S)
Narkotikabrottslighetens ekonomihantering

Kim Møller (D)
Hashmarkedets systematiske vold

Paul Larsson (N)
Narkotikaøkonomien og den innformelle økonomien

Linda Weding (S)
Den storskaliga alkoholsmugglingens och – distributionens organisationsmönster

Per Ole Johansen (N)
Det illegale alkoholmarkedet i Norge, utviklingslinjer, og økonomisk tilpasning

Ellen S. Kittelsbye (N)
Politiets kartlegging av organisert kriminalitet i Norge

Jussi Leppälä (F)
Context of the potential new criminalization of offences on customs clearance in Finland

Nubia Evertsson (S)
Political corruption and campaign contributions

Rannveig Þórisdóttir (I)
Business fraud and corruption in Iceland: Key findings from the ICVS

Jan Georg Christophersen (N)
Ulovlig prissamarbeid ved skipstransport av kjemikalier – en studie

Mette Frisk Jensen (D)
Korrupsjon og embedsetik blandt danske embedsmænd i 1800-tallet

David Wästerfors (S)
Skandalresponser. Om retoriska stilar i folkliga svar på korrupsionsskandaler

Jan Georg Christophersen (N)
Korrupsjon i skipsfarten - en security trussel

Joakim Thelander (S)
Mutans etikett

Per Ole Johansen (N)

Om mulig kommunal korrupsjon i Norge og planene for en nordisk arbeidsgruppe om korrupsjon

Øystein Blymke (N)

Om EMØK strategien

Mika Junninen (F)

Prevention of Organised Crime

Dag Ellingsen (N)

Om å bygge en milliardformue – mytene om realitetene. En case-study

Per Ole Johansen (N)

Veien videre for forskning om organisert økonomisk kriminalitet

Selv om korrupsjon som tema ble godt mottatt, kom ikke denne interessen til uttrykk i mange søknader om forskningsstøtte til emnet.

På forskerseminaret i 2008 var hovedtema: Uro i det offentlige rom – motstand eller kriminalitet? Men i lys av den store interessen for organisert, økonomisk kriminalitet og korrupsjon på forskerseminaret i 2007 ble det bestemt at dette tema skulle være et undertema. Innleggene på forskerseminaret i 2008 fordelte seg slik; hovedtema, Uro i det offentlige rom – motstand eller kriminalitet? 14 innlegg; undertema, organisert, økonomisk kriminalitet og korrupsjon 4 presentasjoner og et stort innslag av innlegg som berørte andre temaer i alt 14. Undertemaet var ikke lenger aktuelt. De fire presentasjoner var følgende:

Erja Virta (F)

Trends in Economic Crime in Finland – Crossing the Borders East and West

Snorri Örn Árnason (I)

Economic Crime Statistics in Iceland. Recent trends

Vanja Lundgren Sørli (N)

Svartkjøring i norsk drosjenæring: Kulturelle forståelser

Anna Alvesalo (F)

Illegal practice in outsourcing labour

Prioritert tema 2009: Tiden etter løslatelse fra fengsel

I 2009 ble tråden fra fengselsforskningen tatt opp igjen men mer avgrenset. Tiden etter løslatelse fra fengsel ble årets nye tema. Tidligere hadde NSfK støttet et prosjekt i 2002:

Ragnhild Feyling (N) 6 000 EUR

Løslatelsesdagen

Etter prioriteringen ble der bevilget forskningsstøtte til to prosjekter:

Eirik Hammersvik (N) 28 795 EUR

Gjengangertiltak i Norden. Uskadeliggjøring og hjelp til livet etter soning

Torbjørn Skarðhamar (N) 7000 EUR
Familieforhold og tilbakeføring til samfunnet etter endt soning

Etter løslatelsen var ett av hele fire temaer på forskerseminaret i 2009: 1) Etter løslatelse, for å følge opp dette tema som var prioritert for forskningsstøtte. De tre andre temaer: 1) Nyere forskning i ungdomskriminalitet, 2) Kriminalitetskontroll og nordisk kriminalpolitikk - nordisk komparativ forskning og 3) Ungdomskriminalitet. Nye kriminalpolitiske tendenser. Kun 8 av de i alt 38 innlegg som ble holdt på forskerseminaret handlet om forskning i forbindelse med løslatelse. De var følgende:

Torben Tranæs (D)
Konsekvenserne af kriminalitet og fængsel for uddannelse, beskæftigelse og indkomst

Torbjørn Skarðhamar (N)
Overgangen til sysselsetting etter løslatelse fra fengsel

Lena Roxell (S)
Några ord om återfallsstatistikk och tidigare forskning om återfall

Siv Hjeltnes (N)
Om noen glippsoner og muligheter ved løslatelser

Ragnhild Feyling (N)
Emotions and coping strategies upon release from prison

Snjólaug Birgisdóttir (I)
Young offenders and treatment programs in Icelandic prisons and during the probation period

Annemette Nyborg Lauritsen (G)
Landet uden fængsler

Anders Nilsson och Felipe Estrada (S)
Hur gick det för dem? Brottsliga pojkar och flickor som vuxna

Tematisk fordeling av forskningsstøtte

Tabell 2.4 gir en oversikt over den tematiske fordeling av forskningsstipendiene.

Måten den tematiske inndelingen er gjort på kan i noen tilfeller diskuteres og noen av prosjektene kunne tilhørt flere enn en kategori. Til forskjell fra Høigårds inndeling i *Tretti års virke* er kvinneforskningen ikke lenger klassifisert som en egen kategori.

Tabell 2.4 Fordeling av bevilgninger gruppert tematisk

Forskningsstøtte 2001-2009	Antall	Bevilgninger
Organisert kriminalitet	3	17075
Lovbruddkategorier (24)		
Økonomisk kriminalitet	4	40930
Vold	10	82520
Seksualkriminalitet	4	29901
Narkotika	5	44880
Promillekjøring	1	8000
Minoritetstudier/innvandring	4	37263
Moralsk klima/holdninger til straff/til kriminalitet	6	29262
Gjerningsmenn	1	6415
Viktimologi	4	32033
Kriminalpolitikk	8	109764
Politi og påtalemyndighet	11	75097
Fengsler, domstoler, institusjoner	23	193035
Forebygging og kontroll	12	93858
Kriminalstatistikk	3	23093
Strafferett	2	14800
Historie/rettshistorie	2	14810
Psykatri	3	13220
Psykologi	1	2100
Sum	107	868056
Kriminalitet	45	
Reaksjonssystemet	56	
Annet	6	

Det første som bør bemerkes er at variasjonen i temaene er stor. NSfK har tydeligvis støttet mange og forskjellige forskningsprosjekter.

Forskning om reaksjonssystemet; fengsler, domstoler, institusjoner, politi og påtalemyndighet og kontrollstudier dominerer både ved antall prosjekter og bevilgninger. Forskning omkring enkelte lovbruddkategorier har lenge vært et sentralt tema. Det er uventet at så få prosjekter om den organiserte kriminaliteten og den økonomiske kriminaliteten er blitt støttet. Vold er den lovbruddkategori som av lovbruddkategoriene får oftest forskningsstøtte. En del av disse studiene omhandlet vold mot kvinner. Det er påfallende at kun fem prosjekter om narkotikalovbrudd er blitt bevilget støtte.

Studier av gjerningsmenn og ofre har liten plass. Lovbryteren som oftest var i fokus i den første kriminologiske forskningen er ikke fremtredende på denne listen. Offerundersøkelser hadde en relativt sterk stilling da kriminologisk kjønnsforskning var ny på syttitallet, men interessen for den ser ut til å være begrenset til undersøkelser av kvinner og barn. Forebygging er også et tema som ikke har vært fremtredende i NSfK støttet

forskning. Om denne listen over prosjekter som NSfK har støttet gjenspeiler den nordiske kriminologien i sin helhet er det ikke mulig å si noe fordi en slik oversikt mangler.

Reisestipendier

Innenfor budsjettrammen for hvert år har rådsleder hatt bemyndigelse til å behandle søknader om reisestipendier. Det kan gis støtte til deltakelse på konferanser, seminarer, møter og studiebesøk. Støtte gis også til styremøter i internasjonale fagorganisasjoner. I løpet av året 2001 var det kommet inn usedvanlig mange søknader om støtte til deltakelse i den årlige konferansen til The European Group for the Study of Deviance and Social Control som dette året ble holdt i Venedig. Det ble derfor bestemt at reglene skulle innstrammes og søkeren må holde et foredrag for å få innvilget søknad om støtte. I 2009 kunne støtten til individuelle reiser være opp til 550 EUR og 1400 EUR for kollektive reiser. Tabell 2.5 gir oversikt over antall innvilgede søknader om reisestipendier og hvordan de er fordelt på land.

Tabell 2.5 Innvilgede søknader om reisestipendier fordelt på land

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Andre	Totalt
2001	13	15		1	2		31
2002	4	8		2	11		26
2003	2	5	1	3	11		22
2004	3	5		1	4		13
2005		8		1	11		24
2006	9	8	2	1	6	1	26
2007	2	3	2	5	11		23
2008	2	4	3	8	8	1	26
2009	3		3	3	5	1	15
	38	56	11	25	69	3	206

De fleste reisestipendiene har gått til Sverige og Finland, noen færre til Danmark og enda færre til Norge og Island. Søkere fra andre land har fått reisestipend til å besøke ett eller flere av de nordiske land i tilfelle dette har vært relevant for deres forskning av nordiske forhold. De fleste reisestipendiene gis til deltakelse i konferanser og møter som holdes utenfor Norden men en sjelden gang blir det søkt om og innvilget reiser til et annet nordisk land. Frem til 2001 gikk mange av reisestipendiene til yngre kriminologer som ønsket å delta i de årlige konferanser som ble arrangert av The European Group for the Study of Deviance and Social Control. I de senere år har reisestipendiene gjerne vært innvilget til dem som har ønsket å presentere sin forskning på de store årlige konferansene som organiseres av European Society of Criminology og American Society of Criminology. Deltakelse i internasjonale konferanser gir muligheter for nettverksbygging som ikke ellers er mulig. Rapportering fra deltakelse rapporteres til NSfK og publiseres ofte i *Nyhetsbrevet* og er et verdifullt bidrag til faglig formidling. Sett i lys av det mangfold av temaer som nordiske kriminologer arbeider med er det ikke uventet at de ønsker å delta i internasjonale møter med forskjellige temaer. Reisestipendiene har gjort det mulig for mange nordiske kriminologer å bli kjent med internasjonale kriminologiske miljøer og har kommet tilbake med nye tanker av relevans for nordisk kriminologisk forskning.

Spørsmål
Hvilken type utlysning synes mest egnet; åpne eller øremerkede temaer – eller en kombinasjon? ... Hvilken betydning har forskningsstøtte fra NSfK hatt for forskere som har vært tidlig i karrieren, og hvilken betydning kan denne typen støtte tenkes å få i fremtiden ved hjelp av eventuelle nye grep? Det bør også ses nærmere på omfanget av forskningsbevilgninger; enkeltvis og under ett – og hva som er realistisk innenfor de rådende økonomiske rammer.
Anbefalinger
Generelt synes en åpen utlysning av forskningsstøtte best egnet. Det anbefales å lave et godt forarbeide hvis bestemte temaer skal prioriteres. Reglene for bevilgninger bør fortsatt gjelde; nordisk relevans, samarbeide mellom forskere fra minst to land, sammenligninger mellom minst to land; nye prosjekter som ikke er tidligere støttet. Reisestipendiene bør fortsette med samme vilkår som før (holde innlegg).

3. NSfKs seminarvirksomhet

Forskerseminarer

Forskerseminarene har lenge vært en sentral del av NSfKs virksomhet, og seminarene er viktige felles fora for nordiske kriminologer. Seminarene er møtested mellom yngre og mer etablerte forskere og mellom kriminologer fra de forskjellige nordiske land. På seminarene gis det anledning til å presentere forskning, som kan være i begynnelsesstadiet, midtveis eller fullførte forskningsprosjekter. Deltagerne mottar og gir kommentarer og deltar i diskusjoner om relevante kriminologiske emner. Arrangementet for de årlige forskerseminarene er fastlagt; det er tre dages seminarer og de avholdes i mai. Sted for seminaret roterer mellom de nordiske land og rådsmedlemmene i arrangørlandet bestemmer tema, og i samarbeid med landets kontaktsekretær forbereder og organiserer forskerseminaret.

To ganger har rådet avveket fra den tradisjonelle ordningen. Den første gangen var i året 2001 da rådet ønsket å inkludere personer fra de kriminologiske miljøene i Estland, Latvia og Litauen. Mulighetene for å organisere et seminar i Baltikum hadde vært diskutert i rådet i noen år før det ble bestemt å holde seminaret i Latvia. De store samfunnsforandringer som hadde funnet sted i Baltikum ville sannsynligvis ha konsekvenser for kontroll og kriminalitet og derfor ble seminarets tema formulert slik: Sosial forandring og lovbrudd i Norden og i de baltiske land.

I 2003 skulle den tredje Annual Conference of the European Society of Criminology organiseres i Helsinki og derfor bestemte rådet å inkorporere NSfKs forskerseminar i denne konferansen. Organiseringen skjedde i samarbeid med The European Institute for Crime Prevention and Control affiliated with the United Nations (HEUNI) og Institutionen för straff- och processrätt og juridikens allmänna studier ved Helsingfors universitet. Et aktuelt tema ble valgt: Kriminalitet og kriminalitetskontroll i et integrerende Europa. Denne ordningen medførte derfor at nordiske forskere deltok i et betydelig bredere forskerforum enn det nordiske forskermiljø som forskerseminarene byr på. De fleste deltagerne var fra sentral Europa men forskere fra andre verdensdeler deltok også. Alle nordiske bidrag ble presentert på engelsk og samlet i en forskningsrapport som har vært tilgjengelig på NSfKs hjemmeside.

Enkelte ganger har det vært innbudt ikke-nordiske plenum forelesere på forskerseminarene. De samme rådsmedlemmer som har vært ansvarlige for organiseringen av forskerseminaret har bestemt valg av gjesteforeleserne. På forskerseminaret i 2006 var Steven Messner, University at Albany, State University of New York, USA innbudt foreleser. Hans bidrag het: *Saving Lives By Fixing Broken Windows? Policing and the Homicide Decline in New York City*. I 2008 var Sebastian Roché, University of Grenoble gjesteforeleser på forskerseminaret med gjesteforelesningen: *Crimes or Revolution?*

I tabell 3.1 gis det oversikt over forskerseminarenes temaer fra 2001-2009.

Tabell 3.1 Oversikt over avholdte forskerseminarer, temaer, antall deltagere, antall innlegg og seminarrapporter

År	Tema	Sted	Antall deltagere	Antall innlegg presentert	Antall innlegg i seminar-rapporten
2001	Social Change and Crime in Scandinavian and Baltic Region	Jurmala/ Latvia	Totalt 73 D 11 G 1 F 14 I 5 N 10 S 13 A 19	40	32 innlegg 250 sider
2002	Perspektiv på vold	Skevigs Gård/ Stockholm/ Sverige	Totalt 62 D 7 G 3 F 12 I 6 N 12 S 22	36	34 innlegg 223 sider
2003	Crime and Crime Control in an Integrating Europe	Helsingfors i samarbeide med The European Institute for Crime Prevention and Control affiliated with the United Nations (HEUNI) og Institutionen før straff- och processrätt og juridikens allmänna studier ved Helsingfors universitet/ Finland	Totalt 49 D 9 G 2 F 13 I 5 N 8 S 12		44 innlegg 325 sider
2004	Fængselsforskning	Rørvig/ Danmark	Totalt 55 D 17 G 2 F 12 I 7 N 8 S 9		32 innlegg 310 sider

2005	1) Kriminalitets-forebygging 2) Fængsels-forskning	Klækken/ Oslo/ Norge	Totalt 64 D15 G 1 F 9 I 5 N18 S 15 A 1		27 innlegg 241 sider
2006	1) Våld – med eller utan mening 2) Brotsprevention	Reykholt/ Island	Totalt 62 D 11 G 1 F 10 I 14 N 10 S 15 A 1		38 innlegg 495 sider
2007	1) Økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og korrupsjon 2) Vold	Djurønäset/ Stockholm	Ingen deltager-liste	41	35 innlegg 308 sider
2008	1) Hovedtema: Uro i det offentlige rom – motstand eller kriminalitet? 2) Undertema: Økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Forssa/ Finland	Ingen deltager-liste	33	24 innlegg 267 sider
2009	1) Etter løslatelse 2) Nyere forskning i ungdomskriminalitet 3) Kriminalitets-kontroll og nordisk kriminalpolitikk-nordisk komparativ forskning 4) Ungdoms-kriminalitet. Nye kriminalpolitiske tendenser	Gilleleje/ Danmark	Ingen deltager-liste	38	22 innlegg 164 sider

De to ganger NSfK har arrangert forskerseminaret sammen med andre ikke nordiske organisasjoner har vidtfavnende temaer stått på agendaen. Kriminalitet og kriminalitetskontroll i lys av sosial forandring er tema som var knyttet til de store samfunnsforandringer som hadde funnet sted i de baltiske land. Et lignende tema om

kriminalitet og kriminalitetskontroll og den europeiske integrasjonen ble ansett aktuelt for møtet med de europeiske kriminologer.

Vold har relativt ofte eller tre ganger (2002, 2006 og 2007) vært hovedtema på forskerseminaret. Fengselsforskning var et prioritert emne hos NSfK slik at det har vært tema to ganger (2004 og 2005). Andre prioriterte temaer har vært økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og korrupsjon som også har vært temaer to ganger (2007 og 2008). Kriminalitetsforebygging har også vært prioritert og har følgelig også vært tema to ganger (2005- 2006). En gangs temaer har vært uro i det offentlige rom, tiden etter løslatelse, som tematisk er knyttet til fengselsforskningen, ungdomskriminalitet, kriminalitetskontroll og nordisk komparativ forskning.

Respondentene i spørreskjemaundersøkelsen ble bedt om å foreslå temaer for fremtidens forskerseminarer. Følgende forslag ble fremsatt:

- Lovbruddkategorier; korrupsjon og vennetjeneste, internasjonale spørsmål relatert til økonomisk og organisert kriminalitet, korporativ kriminalitet, IT kriminalitet, vold mot menn i parforhold, vold, incest, narkotikakriminalitet, miljøkriminalitet
- Barn og unge; ungdomskriminalitet, barn og straff, fengsel eller alternativer for unge, adopsjon og hvilken tilværelse barnene blir adoptert til? Hvilke faktorer gjør at foreldrene selger deres barn til prostitusjon? Hvordan kan det forebygges?
- Kvinner; kvinner og deres perspektiver/ interesser/betingelser i kriminalomsorgen/ under avsoning
- Gjerningsmenn; elitens kriminalitet
- Angst og viktimologi; angst for kriminalitet
- Fengsler; fengselsforskning, fengselsproblematikken, frihetsberøvelse, varetekt i de europeiske land, sammenligning av varetektsfanger, problematisere forskjellene. Består antallet av de varetektsfengslede på juridiske administrative prosesser eller finnes der for få anstaltsplasser?
- Politi; politiets arbeidsmetoder, politiforskning, flerkulturell mangfold og politikk, politiets rolle i forebygging
- "Restorative justice"; "restorative justice", hvor alternative er egentlig alternative straffereaksjoner?
- Forebygging; kriminalitetsforebygging, planlegging og miljø, en oppdatering av hva der virker innenfor kriminalitetsforebyggingen
- Andre temaer; håndhevelse av straffelovgivning, strukturelle forskjeller og harmonisering av kriminalforsorgen i Norden, ADHD, Grønland, effektstudier av behandlingsprogrammer, rettssikkerhet vedrørende psykiatrisk tvang
- Om faget; kriminologiutdannelsen, komparativ nordisk kriminologi, kriminologi som politisk vitenskap, spenningen mellom rettspsykiatri og kriminologi

Av denne listen fremgår, at det finnes interesse i det nordiske kriminologiske miljøet for mange og ulike temaer. Interessant nok er det fortsatt en stor interesse for de temaer som NSfK har prioritert de siste årene, spesielt fengselsforskningen.

NSfK har stått for alle utgifter ved forskerseminarene og har derfor hatt et begrenset antall deltagere. Antall deltakere på forskerseminarene har vært begrenset til omtrent 50 personer, 10 fra hvert land med unntak av Island som har 5 og Grønland som har 2 deltagere. Antallet har dog variert lidt og det har vært flere tilstede de ganger NSfK har organisert sitt forskerseminar i samarbeid med andre organisasjoner. Reelt har forskerseminarene hatt mellom 50-75 deltakere. Knappt to tredjedeler av dem har hatt innlegg på seminarene. I et av svarene på spørreskjemaundersøkelsen ble der satt frem et

ønskemål om å utvide antallet. Forslaget gikk ut på å åpne muligheten for at et begrenset antall som selv står for sine reise- og oppholdskostnader kan komme med.

Alle seminarene har hatt et hovedtema og i de siste årene har der vært flere hovedtemaer. Med så mange som fire hovedtemaer slik det var i 2009 er grunnlaget for en slik ordning blitt svak. Tradisjonen har vært at det også gis plass til “free papers” som alltid benyttes.

Forskerseminarenes popularitet er bekreftet i svarene som respondentene på spørreskjemaundersøkelsen gir og kan ses i tabell 3.2.

Tabell 3.2 Respondentenes utbytte av forskerseminarene

Forskerseminarenes nytte	Ja	Delvis	Nei	Vet ikke	Totalt
NSfKs forskerseminarer har gitt meg anledning til å presentere egen forskning	72%	8%	13%	7%	86
NSfKs forskerseminarer har bidratt til at jeg har fått kunnskap om kriminologisk forskning i andre land	87%	7%	1%	5%	85
NSfKs forskerseminarer har medført at jeg har fått kontakt med kolleger i andre land	71%	21%	3%	5%	86
NSfKs forskerseminarer har gitt meg impulser til nye forskningsprosjekter	29%	40%	23%	8%	84

Respondentene mente at det største utbyttet av forskerseminarene var å få kunnskap om kriminologisk forskning i andre land. Selv om forskerseminarene er stedet for å få slik kunnskap er den ikke bare begrenset til seminartidspunktet. Noen av respondentene fremhevet at kontakten med kolleger fra andre land hadde ført til:

...mailkorrespondanse – skønt at vide, hvem man kan henvende sig til specifikt inden for kriminologiske problemfelter – skønt fordi vores lande stort set er sammenlignelige...

Løbende networking...informasjonsutveksling om nasjonale forhold av relevans for ulike nasjonale prosjekter eller tiltak.

Oppdatering på kunnskap i ulike land.

Jeg har kontaktet kolleger som jeg har mødt på forskningsseminarer med bestemte spørsmål om forskning i deres lande, og fået info og noen gange data tilbake fra dem, som jeg har brukt i min egen forskning.

Kontakt med andre kollegaer og generell orientering om andres forskning er viktigste bidrag fra seminaret for min del.

For nesten ¾ deler av respondentene var forskerseminarene viktige for presentasjon av egen forskning. For en del yngre forskere er NSfKs forskerseminarer kan hende det stedet hvor unge forskere for første gang presenterer egen forskning for forskere fra andre land. I denne sammenhengen har danske, norske og svenske forskere en utvilsom fordel

fordi de kan bruke sitt eget morsmål men de finske og islandske forskerne oftest gir sine presentasjoner på engelsk.

NSfK er et veldig nyttig forum for unge forskere, og således viktig for rekruttering.

Som eksemplifisert ved sitat ovenfor, betraktet mange av respondentene den faglige nettverksbygging som den delen av seminarvirksomheten de hadde hatt mest utbytte av. I spørreskjemaundersøkelsen ble det rapportert at det faglige nettverket, som skapes på forskerseminarene, har ført til konkrete resultater som felles forskningsprosjekter, publikasjoner, kvalitetsvurderinger fra nordiske kolleger, invitasjoner til andre relevante seminarer/konferanser, felles datainnsamling, flere arbeidsmuligheter og erfaringsutveksling og noe utveksling av forskningsresultater. At det faglige nettverket verdsettes høyt og fungerer bra blant nordiske kriminologer er av en helt sentral betydning for NSfK. Et godt kontaktnett mellom nordiske forskere er en forutsetning for at NSfK kan initiere komparative prosjekter.

Seminarene skåret ikke særlig høyt som impulsgeber til nye forskningsprosjekter men de kan inspirere og en respondent beskrev det slik:

Forskarseminarierna har varit de bästa konferenserna jag varit på och inspirerat mig oerhört i min pågående och framtida forskning.

Fra 2004 har forskerseminarene hatt et hovedtema som også er undertema på neste års forskerseminar samtidig som det introduseres et nytt tema. I 2009 brøt man denne praksis og innførte fire temaer selv om to av dem var beslektede; nyere forskning i ungdomskriminalitet og nye kriminalpolitiske tendenser i kontrollen av ungdomskriminalitet. Av tabell 3.3 fremgår at de fleste av respondentene foretrakk blandingsmodellen og at forskerseminarene hadde et avgrenset tema med muligheter for "free papers". Ideen om et forskerseminar uten et hovedtema ble kun støttet av 25% av respondentene og lidt flere foretrakk at det ikke var noe hovedtema men at alle temaer kunne representeres.

Tabell 3.3 Respondentenes syn på hvorvidt forskerseminarene burde ha et avgrenset tema eller ikke

Forskerseminarenes form	Antall respondenter	Prosent
Forskerseminarer med et avgrenset tema	25	22%
Forskerseminarer med et avgrenset tema og muligheter for "free papers"	60	53%
Forskerseminarer hvor alle temaer innen kriminologi er representert	29	25%
Totalt	114	100%

Respondentene i spørreskjemaundersøkelsen har følgende kommentarer og forslag til organiseringen av forskerseminarene:

...ge plats för diskussioner. Det är i samtalen som interaktivitet skapas och som öppnar upp för fortsatta samtal. Diskussionerna ger också presentatörerna ngt att ta med sig tillbaka....

...vore det bra om vi kunde utgå från texter som skickats in innan seminariet, med tanke på att språket är problematiskt är det bra om deltagarna har getts möjlighet att läsa åtminstone korta sammanfattningar...

...en fordel om i hvert fall noen sessjoner og/eller plenumsforedrag gjorde paperne tilgjengelig i forkant slik at deltagerne kan forberede seg.

Sessioner med en “discussant” burde også vurderes.

Forskerseminarene er fortsatt grunnpilaren i NSfKs virksomhet. Interessant nok skrev en av respondentene følgende kommentar til spørsmålet om forskerseminarene:

Jeg har mødt næsten alle kriminologer i Norden pga NSfK.

Bidragene fra forskerseminaret utgis i en seminarrapport som tidligere ble trykt og distribuert til deltagerne og andre interesserte. I de siste årene har rapportene vært tilgjengelige på NSfKs hjemmeside men de utgis i et begrenset antall i trykt format. De som har hatt innlegg på forskerseminarene oppfordres til å publisere sine bidrag i rapporten. De fleste bidragene kommer med i rapporten, men dog ikke alle. Rapportene fra forskerseminarene hadde tidligere ofte et meget enkelt layout og deltagerliste manglet i rapportene fra forskerseminarene som ble holdt i 2007, 2008 og 2009. Mer arbeid ble lagt i rapporten fra forskerseminaret i 2010, som har et forord av rådets leder, et ensartet format og et pent bilde på omslaget. Forskningsrapportene redigeres i liten utstrekning og er derfor ikke fagfelle vurdert.

Etter at forskerseminarrapportene ble lagt ut på nett, ble de tilgjengelige for alle, mens de tidligere kun ble sendt til de som hadde deltatt i seminaret. I flere svar ble det fremhevet at rapportene var spesielt viktige når respondenten ikke selv hadde deltatt i forskerseminaret. De færreste av respondentene betraktet seminarrapportene som oppsummeringer og langt flere brukte dem som en hvilken som helst vitenskapelig publikasjon. Rapportene ble stort sett betraktet nyttige som en opplysningskilde for de som vil holde seg oppdatert og at det ble påpekt at de ga en god oversikt over nordisk kriminologi. Mange fremhevet at seminarrapportene var en viktig kunnskapskilde om hvem som driver med hva innen kriminologisk forskning i Norden. En mindre gruppe av respondentene hadde ingen nytte av rapportene og hverken leste eller brukte dem. Et annet kritisk punkt er at det ble nevnt at seminarrapportene ikke alltid var inkludert i databaser og ble derfor forbisett.

Arbeidsgruppemøter

En arbeidsform som NSfK ofte har støttet er arbeidsgruppemøter. Dvs en gruppe forskere som arbeider med beslektede temaer har søkt NSfK om støtte til et arbeidsmøte for å utveksle erfaringer og planlegge et videre samarbeid. I senere tid har tendensen vært den at NSfK selv har tatt initiativ til slike møter. I tabell 3.4 gis det en oversikt over arbeidsgruppemøter som er blitt holdt fra 2008-2009.

Tabell 3.4 Oversikt over arbeidsgruppemøter

År	Sted	Tema	Antall deltagere	Inlegg	Rapport
2008	Stockholm	Økonomisk kriminalitet	9	8	NSfK rapport 2010: Økonomisk kriminalitet. Nordiske perspektiver, red. Per Jørgen Ystehede.
2008	Kjøbenhavn	“Restorative justice”	8		
2008	Ålborg	Korrupsjon	4	5	Temahefte NTfK april 2010
2009	Reykjavík	Korrupsjon	5	5	
2009	Reykjavík	When the unforeseen is seen (kriminalitet, økonomiske kriser og andre kriser)	10	9	

Under den norske perioden fra 2007 til 2009 initierte NSfK tre forskningsprosjekter og arrangerte i denne sammenheng arbeidsgruppemøter om økonomisk kriminalitet, korrupsjon og kriminaliteten og finanskrisen. I samme periode ble det også holdt to andre arbeidsgruppemøter, ett med temaet, voldens offer - vårt ansvar, og det andre møtet var om “restorative justice”.

Økonomisk kriminalitet

Et arbeidsgruppemøte i NSfKs prosjekt om økonomisk kriminalitet ble holdt i Stockholm i 2008.

“Restorative justice”

Kontaktseminaret om “restorative justice” som ble holdt i Island i 2008 førte til et ønske blant forskerne om et arbeidsmøte senere i året hvor de kunne fortsette de faglige diskusjoner og utvikle sine perspektiver. NSfK støttet et arbeidsmøte i denne gruppen i København i desember 2008 hvor åtte personer deltok.

Korrupsjon

NSfK støttet arbeidsgruppemøtene som er blitt holdt i Lund i 2007, Ålborg i 2008 og i Oslo i oktober 2009. Samtlige land har vært presentert.

Kriminalitet og finanskrisen: when the unforeseen is seen

På rådsmøtet 2009 orienterte formannen om seminarplaner for et seminar om kriminalitetsutviklingen i etterkant av store samfunnsmessige forandringer. Utgangspunkter var de enorme utfordringene som finanskrisen hadde brakt med seg for Island og Norden for øvrig. Han reiste spørsmålet om den kriminologiske relevans og hvilke ettervirkninger som kunne spores når det gjelder kriminalitetsbildet og kontrollen med finans- og økonomisk kriminalitet? Formannens forslag om at en forsker eller praktiker fra Danmark, Finland, Norge og Sverige og fem fra Island skulle møtes på et lite seminar i Reykjavík i desember 2009 ble vedtatt. Snorri Örn Árnason og Per Ole Johansen skulle være faglig ansvarlige for arbeidsmøtet. Ni personer møttes og fremla emne til diskusjon på arbeidsmøtet. Tre temaer pekte seg ut:

- 1) Hypotesen at en krise fører til sosiale forandringer. Forskningsspørsmålene blir da hvordan skal de oppdages, fanges og måles?
- 2) Følelsen av at måten samfunnet reagerer på krisen, kan være en målestokk på hvordan samfunnet dømmes.
- 3) Hva er “bølge” virkningene av en krise?

Denne prosjektgruppen har fortsatt sitt virke og har planlagt et videre samarbeide.

Reisende seminarer

Reisende seminarer er en aktivitetstype som NSfK har stått for med noen års mellomrom. I april 2002 dro 17 nordiske kriminologer til England hvor de oppsøkte kriminologiske fagmiljøer ved universitetene i Oxford, Keele, Hull, Cambridge og Portsmouth. Henrik Tham var leder for den nordiske gruppen. Målet med reisen var å bli kjent med de engelske kriminologiske fagmiljøer og å lage nettverk mellom engelske og nordiske forskere. Under reisen ble det også arrangert studieturer til fengsler, ett av dem var et privat fengsel, og til det britiske innenriksministeriets (Home Office) forsknings-, utviklings- og statistikkdirektorat. De nordiske gjestene deltok i fem seminarer ved de faglige universitetsmiljøene de besøkte. På seminarene presenterte vertskapet sentral kriminologisk forskning ved de forskjellige engelske universiteter men gjestene holdt også innlegg om nordisk forskning. En utførlig rapport av studiereisen ble publisert i NSfKs *Nyhetsbrev*, 2002, 28, 3:6-34. Rapporten gir det inntrykk at dette reisende seminaret var en meget intensiv og inspirerende opplevelse for deltagerne.

Englandseminaret og tidligere reisende seminarer har utvilsomt vært vellykkede for dem som deltok, men slike seminarer er dyre og derfor må antall deltagere begrenses. Denne form for aktiviteter er ikke blitt ført videre. Kontakter som ble knyttet under Englandsturen kan ha vært av betydning for enkelte forskere og bidratt til å berike nordisk kriminologi med nye innfallsvinkler. Men man kan ikke se at denne aktivitetsform har ført til noe videre samarbeide mellom NSfK og engelske kriminologer eller at den har ført til felles prosjekter.

På rådsmøtet i 2005 la formannen frem ideer til et reisende seminar til øst- og sentral-Europa. Denne ideen ble videre diskutert på rådsmøtet i 2006 og planene var å besøke Budapest, Prag, Krakow og Warszawa med vekt på det nye Europa. På rådsmøtet i 2007 kom der en ny idé om et reisende seminar om „trafficking” høsten 2009.

På rådsmøtet 2008 ble det opplyst at formannen, Per Ole Johansen, var i en innledende kontakt med et universitet i Palermo som et sted for et reisende seminar kunne besøke. Argumentasjonen for å dra til et sted var at det faglige utbytte ville blitt større om deltagerne tilbrakte et visst antall dager ved et bestemt universitet eller forskningsinstitusjon i stedet for å reise fra sted til sted.

Ideene om et reisende seminar til sentral- eller syd Europa er ikke blitt realisert og de reisende seminarer er ikke blitt prioritert i NSfKs virksomhet i det siste. De reisende seminarer er dyre og krever meget gode forberedelser. Da gagnar de kun en mindre gruppe kriminologer og det nordiske kriminologiske miljøet er blitt større slik at relativt sett vil det stadig være færre som kan delta.

Spørsmål
Hvilke tradisjoner anbefales det at NSfK viderefører? Hvilke nye problemstillinger og samarbeidspartnere bør kunne vurderes i forbindelse med rådets fremtidige seminarer og arbeidsgruppemøter?
Anbefalinger
Det årlige forskerseminar fortsetter som før fordi det er en av grunnpilarene i NSfKs aktiviteter. De er et forum for presentasjon av ny nordisk kriminologisk forskning leder til faglige diskusjoner og nettverksbygging. Et hovedtema som gir muligheter for undertemaer synes best egnet. Ved valg av hovedtema bør det legges vekt på at temaet er bredt og har interesse i alle de nordiske land. Det bør vurderes om ordningen med kommentatorer til alle eller noen av presentasjonene skal innføres. Det bør vurderes å innby utenlandske gjesteforelesere til forskerseminarene. Ved valg av dem bør det legges vekt på at de tar opp temaer som har nordisk relevans, eller presenterer teorier eller metoder som styrker det faglige innhold i forskerseminarene. Det bør også vurderes å innby nordiske gjesteforelesere som kommer fra andre fagfelt enn kriminologi og jus til forskerseminarene, det kan være filosofer, velferdsforskere, miljøforskere, alkohol- og rusmiddelforskere, statsvitere, antropologer eller andre. Når der er spesielt innbudte ikke-nordiske gjesteforelesere bør de få en sentral rolle i seminaret. Deres tidligere arbeid bør presenteres i begynnelsen slik at det er klart hvorfor de er invitert. Det bør vurderes om en slik gjesteforelesning bør ha kriminologiske kommentatorer eller gjesteforeleseren deltar i et panel med kriminologiske deltagere. Det bør også vurderes å øke deltagerantallet noe uten at NSfKs kostnader økes. Praksis er at NSfK dekker alle kostnader for nesten alle deltagerne. Noen deltagere har muligheter til å få alle eller deler av sine reisekostnader dekket og slik ordningen er i dag blokkerer de for andre mulige deltagere fordi det opereres med faste kvoter av deltagere. Utdrag av presentasjonene på engelsk bør deles ut på forhånd. Spesielt i det finske og islandske miljøet finnes det et ønskemål om at seminarspråket blir engelsk men ikke kun deler av seminaret slik det er blitt i praksis. Reisende seminarer i NSfKs regi hører sannsynligvis til historien. Det bør undersøkes om seminarrapportene kan registreres i databaser. Seminarrapportene bør inneholde en fullstendig deltagerliste (navn, arbeidssted, nettsadresse). Det oppfordres til at NSfK fortsetter å initiere arbeidsgruppemøter, som har vært meget vellykkede, fordi de har samlet en gruppe forskere, som driver med beslektede temaer og prosjektene har resultert i artikler og publikasjoner.

4. Rådgivning

Kontaktseminarer

Ideen bak kontaktseminarene er å formidle kunnskap og erfaring mellom forskere og praktikere. De har derfor hatt en annen profil enn forskerseminarene. En oversikt over kontaktseminarer gis i tabell 4.1.

Tabell 4.1 Oversikt over avholdte kontaktseminarer, temaer, antall deltagere, antall innlegg og seminarrapporter

År	Tema	Sted	Antall deltagere	Innlegg	Rapport
2001	Intet kontaktseminar				
2002	Rapportunderlåtelse, åtalsunderlåtelse, påtaleftergift etc. som en del av straffesystemene i Norden	Lund /Sverige	Totalt: 26 D 3 F 7 I 3 N 5 S 8	10	125 sider
2003	Samarbetet mellom NSK og de Nordiska brottsförebyggande råden; Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention; bibliografin	Lejondals slott /Bro Sverige	Totalt: 19		Ingen
2004	Intet kontaktseminar				
2005	Intet kontaktseminar				
2006	Intet kontaktseminar				
2007	Hva kan de som ikke vi kan? Om vinnere i organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet	Holmen /Oslo	14	14	89 sider
2008	“Restorative justice” in the Nordic Countries	Reykjavík	15	13	89 sider
2009	Etter løslatelsen	Fakse Ladeplads /Danmark	15	14	111 sider

I 2001 ble det ikke holdt noe kontaktseminar, men 2002 ble det holdt et kontaktseminar med overskriften Rapportunderlåtelse, åtalsunderlåtelse, påtaleftergift etc. som en del av straffesystemene i Norden. Dette kontaktseminaret var arrangert i samarbeid med det Juridiske fakultet ved Lunds universitet. Temaet hadde en juridisk innfallsvinkel og var det siste av de mer tradisjonelle kontaktseminarer. På samme måte som forskerseminarene ble kontaktseminarene avholdt på omgang i de nordiske land. De varte

kun i to dager og antall deltagere var begrenset til ca. 30 personer som var spesielt invitert. I de etterfølgende årene fra 2003-2006 ble det ikke organisert noen kontaktseminarer, men under det norske formannskapet, da NSfKs sekretariat hadde flyttet til Oslo, ble tråden tatt opp igjen men de nye seminarene hadde et annet opplegg. De hadde færre deltagere som alle hadde innlegg slik at de lignet mer på arbeidsgruppemøter.

Kontaktseminaret som ble holdt i Oslo i 2007 handlet om økonomisk kriminalitet: Hva kan de som ikke vi kan? Om vinnere i organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet. Det ble lagt vekt på nettverksbasert organisert kriminalitet og nye sammenhenger mellom internasjonalisering og økonomisk kriminalitet. Deltagerantallet var kun 14 personer og alle hadde et innlegg.

Temaet for kontaktseminaret i 2008 var “restorative justice” og det ble organisert i Reykjavik. Ordningene med konfliktråd er ulike mellom de nordiske land og av presentasjonene fremgikk det at omfang og organisering av konfliktråd er meget forskjellige. I alt deltok 15 personer som holdt 13 innlegg. Rapporter fra alle kontaktseminarene er blitt gitt ut i trykt format og finnes også tilgjengelige på NSfKs hjemmeside.

Fordi deltagerantallet til kontaktseminarene har vært svært begrenset er det ikke så mange som har deltatt i dem som i forskerseminarene. Av tabell 4.2. fremgår hvilket utbytte av kontaktseminarene respondentene i spørreskjemaundersøkelsen har hatt.

Tabell 4.2 Respondentenes utbytte av kontaktseminarene

Utbytte av kontaktseminarene	Ja	Delvis	Nei	Vet ikke	Prosentueringsbasis
NSfKs kontaktseminarer har gitt meg anledning til å presentere egen forskning for praktikere	55%	9%	14%	23%	44
NSfKs kontaktseminarer har bidratt til at jeg har fått kunnskap om praktiske forhold av betydning for min egen forskning	41%	25%	14%	20%	44
NSfKs kontaktseminarer har bidratt til at jeg har fått kunnskap om ny forskning	49%	21%	12%	19%	43
NSfKs kontaktseminarer har medført at jeg har fått kontaktpersoner i andre land	56%	21%	5%	19%	43

Ideen bak kontaktseminarene er å formidle informasjon mellom forskere og praktikere og mer enn halvparten av respondentene sier at kontaktseminarene har gitt dem anledning til å presentere egen forskning. Det største utbyttet av kontaktseminarene er ifølge respondentene at de har fått kontaktpersoner i de andre landene. Nettverksbygging er derfor en like viktig side ved kontaktseminarene som ved forskerseminarene. Kontaktseminarene fungerer også som et sted hvor deltagerne får kunnskap om praktiske forhold.

I spørreskjemaundersøkelsen ble følgende temaer nevnt som mulig for fremtidens kontaktseminarer:

- Lovbruddkategorier; IT kriminalitet, organisert kriminalitet, gjengkriminalitet, røverier, vold
- Barn og unge; unge og narkotika, unge i kriminalforsorgen
- Fengsler; fengselsproblematikken, fengselsstraffen
- “Restorative justice”
- Forebygging; planlegging og miljø

- Kriminalomsorgen; samarbeide mellom kriminologisk forskning og kriminalomsorgen
- Juridikk; håndhevelse av straffelovgivning, internasjonal forvaltning, utlendingeloven
- Andre temaer; det flerkulturelle samfunn, politikk, ADHD, rettssikkerhet vedrørende psykiatrisk tvang, rettssikkerhet for personer med store lærevansker
- Om faget; metoder, metodiske og etiske likheter mellom etterforskning og forskning

I de siste tre årene har kontaktseminarene hatt et meget begrenset deltagerantall hvor nesten alle på seminaret har et innlegg. Denne formen av seminarvirksomhet ligner mer på arbeidsgruppemøter enn den type kontaktseminarer som var ment som et forum for samtale mellom administratorer og forskerverden. Deres styrke har vært at de er små og uformelle. Kontaktseminarene som er blitt arrangert i de siste årene har derfor en helt annen form enn de gamle kontaktseminarene.

Spørsmål
Er det ønskelig med en tettere, institusjonalisert kontakt enn den allerede eksisterende?
Anbefalinger
Verdien av NSfK er ikke blitt dratt i tvil men av og til stilles det spørsmål om verdien av det nordiske samarbeid og en slik diskusjon kan smitte over på NSfK. Derfor er det viktig at administrasjonen er informert om NSfKs aktivitet. Det bør vurderes å holde kontaktseminarer med jevne mellomrom med ca. 30 deltagere fra forskning og administrasjon. Ved valg av tema bør det tas hensyn til at tema er aktuelt for administrasjonen, eller forskerverdenen mener nye forskningsresultater bør formidles til administrasjonen. Ved valg av tema vil temaer som tar i betraktning forskjeller og likheter mellom de nordiske land og forholdet mellom Norden og Europa, eller Norden og omverdenen være blant de emner som har relevans i tillegg til de temaer som er foreslått av respondentene.

5. Profilering av NSfK

Nyhetsbrevet

NSfK har gitt ut *Nyhetsbrevet* siden 1975 og da var opplaget 370 eksemplarer. Året 2001 ble *Nyhetsbrevet* sendt til 1200 adressater. *Nyhetsbrevet* har en god spredning, kanskje for god fordi de som en gang var kommet på listen ble ikke slettet ut før sekretariatet begynte å renske listen av mottakere så sent som i 2010. *Nyhetsbrevet* distribueres i 2010 til ca. 1300 privatpersoner, institusjoner, bibliotek og myndigheter. I de første årene ble publikasjonen gitt ut i papirutgave omtrent tre ganger i året. På årsmøtet i mars 2004 bestemte NSfK seg for at *Nyhetsbrevet* kun skulle utgis i elektronisk form og at det var slutt med papirutgaven. Begrunnelsen for denne avgjørelsen var at da kunne *Nyhetsbrevet* komme ut oftere og det ville bli lettere å få med aktuell informasjon. Dessuten koster den elektroniske formen mindre. Etter at papirutgaven ble nedlagt har kostnadene ved *Nyhetsbrevet* vært meget lave.

Nyhetsbrevet inneholder informasjon fra sekretariatet om NSfKs virksomhet, landsrapporter og andre aktuelle saker som kommende seminarer og konferanser. Retningslinjer for landsrapportene er at de skal inneholde liste over nye publikasjoner av kriminologisk relevans, informasjon om en ny eller forandret lovstiftning og publikasjoner av kriminalpolitisk relevans men tidsskriftartikler skulle kun unntaksvis tas med i publikasjonslisten.

Kontaktsekretærene skriver landsrapportene og setter sitt personlige preg på disse spaltene. Landsrapportene inneholder kriminologiske og kriminalpolitiske nyheter fra hvert enkelt av de fem nordiske land og Grønland. Respondentene var svært fornøyde med *Nyhetsbrevet* slik det fremgår av tabell 5.1.

Tabell 5.1 Nytten av Nyhetsbrevet

Nytten av nyhetsbrevet	Godt utbytte	Middels utbytte	Lite utbytte	Vet ikke	Prosentueringsbasis
Landsrapportene	45%	42%	10%	3%	156
Informasjon om seminarer, møter o. l.	25%	45%	25%	5%	149
Annet	4%	28%	14%	54%	85

Det store utbyttet som landsrapportene rapporteres å ha, kan ha sin forklaring i at de kommer hyppig og har med lovforandringer og nyheter fra alle de nordiske land. En slik informasjon finnes ikke samlet noe annet sted. *Nyhetsbrevet* anses også å være en god formidler av informasjon om seminarer og møter.

Mens *Nyhetsbrevet* inneholder praktisk informasjon av kriminologisk relevans finnes det to nordiske kriminologiske vitenskapelige tidsskrifter. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* (NTfK) som utgis av de nordiske Kriminalistforeninger og NSfKs eget tidsskrift *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*. NTfK utgis i Danmark men artiklene kan være på dansk, norsk eller svensk og unntaksvis på engelsk. Som tittelen gir til kjenne er *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* et engelsk språklig tidsskrift. Respondentene gjorde i grunnen liten forskjell på hvor viktige disse tidsskriftene er som det kan ses i tabell 5.2.

Tabell 5.2 Viktigheten av nordiske kriminologiske tidsskrifter

Tidsskriftene	Meget viktig	Middels viktig	Lite viktig	Vet ikke	Prosentueringsbasis
Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab	41%	39%	8%	13%	159
Journal of Scandinavian Studies in Criminology & Crime Prevention	41%	33%	5%	21%	154

Begge tidsskrifter må sies å være av sentral betydning for den som vil holde seg orientert om nordisk kriminologi. Målgruppene for tidsskriftene er ulike, men selvfølgelig er det også noen overlapping. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* har en nordisk og bred leserkrets av forskere, administratører og praktikere. Derimot er *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* et fagtidsskrift som kun leses av forskere både nordiske og utenlandske.

Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention

Bakgrunnen for *Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* er at i 1965, da NSfK hadde vært i virksomhet i 3 år, ble det bestemt å utgi en årbok på engelsk, *Scandinavian Studies in Criminology (SSC)*. Ideen bak denne publikasjonen var å gjøre nordisk kriminologi kjent internasjonalt. De fleste bindene var temanumre, men serien inneholdt også monografier og artikkelsamlinger med ulike innhold. Utgivelsen av SSC gikk aldri særlig godt. Publikasjonkostnadene var høye, forlagsavtalen med Universitetsforlaget, Norge, var dårlig og SSC hadde liten spredning. I Høigårds evalueringsrapport fra 1992 ble det foreslått at SSC burde nedlegges. Avtalen med Universitetsforlaget ble senere avbrutt og en ny kontrakt ble lavet med Pax forlag i Oslo om *Beware of Punishment. On the Utility and Futility of Criminal Law* som var redigert av Annika Snare. Dette var den siste boken i denne serien.

Svenske BRÅ hadde i 1992 opprettet sitt eget engelskspråklige tidsskrift *Studies on Crime and Crime Prevention* som kom ut med to nummer i året. I årene 1998-99 ble det klart at begge publikasjoner måtte reorganiseres. Siste nummer av *Studies on Crime and Crime Prevention* kom ut i 1999. Det ble antatt at det var et behov for et publikasjonsforum med et nordisk perspektiv og at nordisk kriminologi og de nordiske kriminalitetsforebyggende aktiviteter hadde så pass mye til felles at de kunne enes om en slik utgivelse. BRÅ tok kontakt med de andre nordiske kriminalitetsforebyggende råd for i fellesskap med NSfK å enes om en utgivelse av et nytt tidsskrift, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*. Målsettingen var at det nye tidsskriftet skulle være et felles forum for kriminologisk og kriminalitetsforebyggende forskning hvor et nordisk perspektiv var i fokus.

NSfK inngikk en avtale med det engelske forlaget Taylor & Francis om utgivelse av tidsskrift. En kontrakt, som skulle gjelde til 2010, ble laget hvor NSfK skulle betale 50% av kostnadene ved utgivelsen, Det Kriminalpræventive Råd (DKR) i Danmark 10%, Rådet for brottsforebyggende (RTN) i Finland 10%, Det kriminalitetsforebyggende råd (KRAD) i Norge 10% og Brottsforebyggende rådet (BRÅ) i Sverige 20%. NSfK har betalt ekstrapgifter i forbindelse med utgivelse av supplementer som er blitt utgitt siden og har inneholdt foredrag fra Stockholm Symposium. I 2009 erklærte BRÅ at de ikke lenger ville stå som utgiver for tidsskriftet fordi kostnadene var for høye og at det ble skrevet for lite om kriminalitetsforebygging. DKR i Danmark måtte også oppgi sin støtte på grunn av økonomiske grunner. NSfK måtte lete etter nye partnere. Ingen danske partnere har

erstattet DKR men i Sverige har den Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet blitt en bidragsyter med 10% fra og med året 2010.

Tabell 5.3 NSfKs kostnader ved *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*

År	Kostnader i EUR
2000	14.694 EUR
2001	15.028 EUR
2002	8.711 EUR
2003	13.104 EUR
2004	25.995 EUR
2005	27.771 EUR
2006	32.890 EUR
2007	17.502 EUR
2008	40.145 EUR
2009	22.446 EUR

Kostnadene ved tidsskriftet er høyere i de år det utgis et English Supplement med foredrag fra Stockholm Symposium.

I 2008 hadde tidsskriftet kun 113 abonnenter. Dette er et lavt antall abonnenter tatt i betraktning av forventningene som ble reist i Høigårds rapport. Abonnentene har en god geografisk spredning, flest abonnenter finnes i Europa, men man ser også interesse for tidsskriftet fra Nord-Amerika og Oseania. Alle artikler er tilgjengelige elektronisk med en 12 måneders forsinkelse for de som ikke er abonnenter. Som en målestokk på tidsskriftets nytte kan det noteres at det ble lastet ned artikler fra tidsskriftet 11.694 ganger i løpet av året 2008. Tidligere var det vanlig med individuelle abonnenter men med elektronisk tilgjengelighet er det blitt få som abonnerer privat på et fagtidsskrift.

Tidsskriftet har hatt flere redaktører:

Kauko Aromaa, Finland	1.7.1999 - 30.6.2002
Felipe Estrada, Sverige	1.7.2002 - 30.6.2005
Tove Pettersen, Sverige	1.7.2005 - 31.12.2009
Jane Dullum, Norge	1.1.2010 -

I de første årene hadde tidsskriftet et redaksjonsråd som bestod av 7 medlemmer som representerte de nordiske land. I året 2004 byttet tidsskriftet ut sin "Editorial board" (7 personer M:3 K:4) til en "Advisory Board" med flere medlemmer (16 personer M:11 K:4) og i 2009 hadde det 15 medlemmer. Tidsskriftet er registrert i American Psychological Association's Database, PsychINFO og Elsevier Bibliographic Database.

Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention mottok 120 artikler fra september 2007 til januar 2010 og godkjenningssraten var 42%. Slike rater er bestemt av forholdet mellom antall innsendte og godtatte artikler etter at de er blitt fagfelle dømt. Alle tidsskriftsredaktører ønsker et stort omfang av innsendte artikler slik at de kan velge de beste av mange. En lav godkjenningssrate er derfor vanligvis et tegn på at tidsskriftet skårer høyt på listen over innflytelsesrike tidsskrifter (f.eks. Thomson listen) (Babor, Stenius, Savva and O'Reilly 2008).

Fra 2000 til 2009 har tidsskriftet publisert 132 artikler. Disse artiklene fordeler seg ulikt på land. De langt fleste er skrevet av svenske forfattere (57), fulgt av finske forfattere (28), 16 artikler har norske og 14 artikler har danske forfatter, en artikkel er skrevet av en

islandsk forfatter. Foredrag holdt på Stockholm Symposium er blitt publisert i et supplement og der finnes det 16 artikler som alle er skrevet av ikke-nordboere. Disse artiklene er de eneste som ikke er fagfelle vurdert.

Slik det fremgår av tabell 5.4 er der stor variasjon i bidragsyternes nasjonalitet.

Tabell 5.4 Antall artikler i *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* fordelt på de nordiske land

År	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Andre
Vol 1 No 1 2000	1	2	1	2	1	
Vol 1 No 2 2000	1	2			3	
Vol 2 No 1 2001		3		1	2	
Vol 2 No 2 2001	1	1		1	3	
Vol 3 No 1 2002	1	4			1	
Vol 3 No 2 2002		1		1	4	
Vol 4 No 1 2003				1	5	
Vol 4 No 2 2003	1	1			4	
Vol 5 No 1 2004	1	1		1	3	
Vol 5 No 2 2004	3	2		1	2	
Vol 6 No 1 2005	1			1	3	
Vol 6 No 2 2005	2	1		2	1	
Vol 7 No 1 2006					5	
Vol 7 No 2 2006		2		2	2	
Vol 7 Supplement 1 2006						4
Vol 8 No 1 2007	1	2		1	2	
Vol 8 No 2 2007	1				4	
Vol 8 Supplement 1 2007						4
Vol 9 No 1 2008		1			2	1
Vol 9 No 2 2008		3		2	2	
Vol 9 Supplement 1 2008					1	3
Vol 10 No 1 2009		1			3	
Vol 10 No 2 2009		1			4	
Vol 10 Supplement 1 2009						4
Total	14	28	1	16	57	16
Prosentvis fordeling	11%	21%	1%	12%	43%	16%

Det er ikke uventet at det er svenskene som i størst utstrekning har bidratt med artikler til tidsskriftet. Det svenske miljøet er stort og omfatter både et kriminologisk og et kriminalitetsforebyggende fagfelt. Finland er godt representert, mens færre artikler kommer fra Danmark og Norge. Det er påfallende at fra 2008-2009 finnes det ingen danske artikler i tidsskriftet. Selv om Islendinger ofte klager over vanskelighetene med å anvende de nordiske språk sender de ikke sine artikler til *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*.

Bibliografi over nordisk kriminologi

For å imøtekomme behovet for en fagbibliografi utga NSfK tidligere *Nordisk kriminologisk bibliografi* i bokform. I 1999 ble denne bibliografien erstattet med en elektronisk kriminologisk bibliografi og publisert på nettet som *Bibliography of Nordic Criminology (BNC)* bibliography.nsfk.org. Denne bibliografien inneholder referanser til nordisk kriminologisk forskning fra og med 1999 til 2008. Eldre litteratur finnes i de trykte bibliografiene. Bak bibliografien fantes et nettverk av nasjonale redaktører som vanligvis arbeidet ved et nordisk kriminologisk spesialbibliotek. Blant disse valgtes det for et år ad gangen, en overnasjonal redaktør som koordinerte virksomheten. De nasjonale redaktørene hadde ansvar for søkning og registrering av litteratur for de respektive land i NSfKs kriminologiske bibliografi. Avtaler fantes med følgende bibliotek:

- Polishögskolans bibliotek, Sverige
- Biblioteket ved Rettspolitisk forskningsinstitutt, Finland
- Kriminalistisk bibliotek ved det juridiske fakultetet ved Københavns Universitet, Danmark
- Politihøgskolens bibliotek i Oslo, Norge
- Fångvårdsväsendets bibliotek ved Fångvårdens utbildningscentral, Finland
- Polisyrkeshögskolan, Finland
- Landsbókasafn Íslands Háskólabókasafn (National and University Library of Iceland), Reykjavík, Island

Bibliografiarbeidet ble utført av profesjonelle bibliotekarer, men i praksis viste det seg vanskelig å finne personer som hadde tilstrekkelig tid til å arbeide med bibliografien. I begynnelsen var EPM data AB i Stockholm teknisk leverandør for databasen, men i 2002 ble det gjort en ny avtale med Nordem Oy i Finland. Dette firmaet viste sig ikke å oppfylle de krav som NSfK stilte og en avtale ble gjort med et annet firma Systems Garden Oy, Finland. For å koordinere bibliografiene holdt de deltakende bibliotekarer et årlig møte som ble kostet av NSfK. Alle bibliotekarene fikk et mindre honorar og den overnasjonale bibliotekaren et lidt større beløp. Siden 2003 fikk NSfK i stand en avtale med de nordiske kriminalpreventive råd BRÅ, DKR, KRÅD, RTN som deltok i kostnadene ved bibliografien. En forbedret søkerfunksjon ble innført i 2006 som resulterte i en økning i søk i databasen fra 8.602 søk i 2005 til 40.230 databesøk i året 2006.

Erfaringen hadde vist at det var store mangler i enkelte lands bibliografier og at det var liten framgang i antall registreringer. De nasjonale bibliotekarene hadde liten tid til å utføre disse registreringene. På rådsmøtet i 2008 ble bibliografiens fremtid diskutert. Fra norsk og svensk side ble det ytret ønske om at bibliografien skulle nedlegges. Danskene ønsket ytterligere betenkningstid, islendingene ønsket at bibliografien skulle bestå og mente den ble brukt i relativt sett større utstrekning i Island enn i øvrige nordiske land. De finske medlemmene tok en avventende holdning. På det ekstraordinære rådsmøtet i Forssa samme år ble nedleggelsen av bibliografien besluttet fordi flere og mer omfattende databaser har kommet til. Per 31.12. 2008 ble det ikke lenger mulig å registrere nye titler i databasen, men den skulle være tilgjengelig ut 2009. Det ble også bestemt at det skulle legges ut lenker til de ulike lands nasjonale biblioteksøkedatabaser på NSfKs hjemmeside. På hjemmesiden våren 2011 er den gamle databasen fortsatt tilgjengelig og hvor der er linker til:

Danmark: <http://www.statsbiblioteket.dk>

Finland: <http://linda.linneanet.fi>

Iceland: <http://www.gegnir.is>

Norway: <http://www.bibsys.no>
Sweden: <http://libris.kb.se>

I databasen finnes fortsatt en lenke til Criminal Justice in Denmark som inneholder en database over eldre danske publikasjoner innen fagfeltet kriminalvitenskap.

Nordisk kriminologisk bibliografi var en oppgave som så lovende ut i begynnelsen. Den viste seg å være vellykket og dekkende i Island hvor fagmiljøet er lite men fungerte ikke så godt i de andre landene.

Hjemmesiden

Da NSfKs sekretariat flyttet til Reykjavik i 2010 ble der satt i gang et arbeid med å reorganisere og forbedre hjemmesiden www.nsfk.org. Den ble fullstendig reorganisert og inneholder nå informasjon om NSfK, oppdaterte nyheter, utlysning av forskningsstipendier og reisestøtte, publikasjoner som kan lastes ned, lenker til tidsskriftene *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* og *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, og til institusjoner og nettverk av kriminologisk relevans. Hjemmesiden er på engelsk.

Spørsmål
Profilering via hjemmesider, <i>Nyhetsbrevet</i> og popularisering av forskningsresultater. Hva har fungert og hva kan det arbeides mer med, i forhold til hvem, med utgangspunkt i foreliggende administrative og økonomiske ressurser?
Anbefalinger
<i>Nyhetsbrevet</i> bør fortsette med en stor vekt på landsrapportene med oversikter over lovforandringer og nyheter av kriminologisk relevans. Det bør undersøkes om tidsskriftene <i>Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention</i> og <i>Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab</i> kan registreres i flere bibliografiske databaser. Forskere som får forskningsstøtte fra NSfK bør oppmuntres til å sende sine artikler til <i>Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention</i> . Det bør også gjøres forsøk på å få flere danske og islandske forskere til å publisere i tidsskriftet. Hjemmesiden bør fortsette med aktuell informasjon.

6. Nordisk, europeisk og internasjonalt samarbeid

NSfK har ikke hatt mange samarbeidspartnere, men deltar fra tid til annen i samarbeid med andre organisasjoner om organisering av konferanser og seminarer. Forskerseminaret i Baltikum og forskerseminaret i Helsinki i forbindelse med den europeiske kriminologikonferanse er eksempler på dette. Et annet eksempel er en stor konferanse Våldets offer – vårt ansvar som ble holdt i Helsinki i 2008 hvor NSfK var en av flere involvert.

Nordisk samarbeid

Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap

NSfK har i mange år gitt økonomisk støtte til tidsskriftet *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* som utgis av de nordiske kriminalistforeninger og sendes til medlemmer av disse foreninger. I 2009 var denne publikasjonsstøtten ca. 6900 EUR. Tidsskriftet publiserer artikler som vedrører aktuelle strafferettslige problemstillinger, kriminalpolitiske diskusjoner og nyere kriminologiske undersøkelser i de nordiske land. Hvert nummer inneholder også en liste over nypublisert litteratur og tallrike anmeldelser av vitenskapelig litteratur både fra nordiske land og land utenfor Norden. Tidsskriftet utgis i papirform, men utdrag på engelsk av artikler publisert fra og med 2001 finnes tilgjengelige på tidsskriftets hjemmeside. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* er fortsatt helt sentralt som et kriminologisk fagtidsskrift som formidler nordisk kriminologisk forskning på nordiske språk. Universitetspolitikken i samtlige nordiske land hvor de ansatte og institusjonene krediteres med utenlandske publikasjoner vil sannsynligvis føre til et økende press på forskere å publisere på engelsk. I fremtiden vil NTfK sannsynligvis komme til med å konkurrere om artikler med de anerkjente tidsskrifter som utgis på engelsk.

I perioden 2001- 2009 har NSfK ikke samarbeidet med noen andre nordiske organ. Utover publikasjonsstøtten til *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap*, som utgis av de nordiske kriminalistforeninger, har det ikke forekommet noe samarbeid med disse foreninger. NSfK har derimot fra tid til annen samarbeidet med europeiske og internasjonale foreninger og organ for å formidle nordisk kriminologisk forskning i utlandet. For NSfK har det vært viktig å kunne markedsføre det engelskspråklige tidsskriftet *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* og fremme nordisk kriminologi på internasjonale konferanser. Fra tid til annen har formann og rådsmedlemmer deltatt i internasjonale konferanser for å fremheve nordisk kriminologi og oppmuntre til internasjonale forskernettverk med aktiv nordisk deltakelse. Tidligere var oppmerksomheten rettet mot de store internasjonale konferanser som FNs verdenskongresser og de årlige konferanser som The American Society of Criminology holder. I de siste årene er det blitt lagt større vekt på å gjøre nordisk kriminologi synlig på europeiske konferanser. NSfK har lenge tildelt reisestipendier til kriminologer som har ønsket å delta i europeiske eller internasjonale konferanser av kriminologisk relevans.

Europeisk samarbeid

European Group for the Study of Deviance and Social Control

European Group for the Study of Deviance and Social Control ble stiftet i 1963 og har siden holdt årlige konferanser med 70-100 deltagere. Denne organisasjonen ble opprinnelig stiftet for å være et alternativ for europeiske kriminologer som ville distansere seg fra den amerikanske og anglosaksiske kriminologi og fra den konservative, positivistiske og funksjonalistiske retning innen kriminologi og sosiologi. Emner som har vært sentrale på

gruppens konferanser er former for sosial kontroll, segregering og grensek kontroll, politi og fengsler og rettigheter i relasjon til uformelle og formelle maktstrukturer. Tidligere har NSfK bevilget reisestipendier til et stort antall kriminologer, spesielt yngre kriminologer og studentgrupper, som ønsket å delta i de årlige konferanser. I de siste årene har der vært få søknader om slik støtte. En eller flere av dem, som har mottatt reisestipend, har rapportert fra konferansen i NSfKs *Nyhetsbrev*.

European Society of Criminology

European Society of Criminology (ESC) ble stiftet i 2000 og har som målsetting å fremme samarbeide mellom europeiske kriminologer om forskning, undervisning og praktisk erfaring og formidle kriminologisk kunnskap i Europa. ESC holder en årlig konferanse med ca. 500 deltagere. Mange nordiske kriminologer har deltatt på disse konferansene og en del av dem har mottatt reisestøtte fra NSfK eller har holdt innlegg som bygger på forskning som NSfK har støttet. På konferansen i Edinburgh 2008 presenterte Per Ole Johansen og Roger Stubberud ett av prosjektene som har inngått i NSfKs prosjekt om organisert kriminalitet: *Organized crime and legal business in Norway: sometimes words apart sometimes two sides of the same coin*. Våren 2004 holdt Societies of Criminology sin første "Key Issues" konferanse i Paris. Dette nettverket bestod av 22 forskerorganisasjoner bl.a. NSfK og var administrert av *American Journal of Criminology*. Temaet var „What works in reducing crime?" Sammen med HEUNI organiserte NSfK en sesjon på konferansen som hadde følgende presentasjoner:

Jerzy Sarnecki: Effects of interventions in criminal networks.

Kauko Aromaa: Promising examples from Finland.

Rob Allen: What works in changing attitudes.

Stockholm Symposium

Den svenske regjeringen stiftet en pris i kriminologi The Stockholm Prize in Criminology i august 2005. Prisen utdeles for fremragende innsatser innen den kriminologiske forskningen, eller for praktisk tillempning av forskningsresultater når det gjelder kriminalitetsforebygging og kampen for menneskerettigheter. Prisen deles ut på en internasjonal konferanse som holdes hvert år: Stockholm Criminology Symposium.

Beslutningen om opprettelsen av denne prisen og etterfølgende internasjonal konferanse ble møtt med noe skepsis i NSfKs råd. Saken var den at regnskapet for året 2004 viste et overskudd og det svenske justisministeriet foreslo at bidraget til NSfK kunne reduseres og "overskuddet" brukes som et bidrag til Stockholmprisen i kriminologi. Denne ideen ble ikke godt mottatt av rådsmedlemmene som hadde planlagt at denne summen skulle brukes etterfølgende år til to store prosjekter ICVS og ISRD2. På et telefonrådsmøte i oktober 2005 ble NSfKs forhold til Stockholmprisen diskutert og det ble bestemt at NSfKs *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* skulle utgi et ekstrasnummer med hovedforelesningene fra symposiet. Videre ble det vedtatt at så lenge som NSfKs sekretariat fantes i Sverige kunne sekretariatet arrangere et antall sesjoner under symposiet og bistå med administrasjon av jurymøter for prisen som var passende siden NSfKs formann var medlem i juryen. Det ble også bestemt å øremerke 10-15 reisestipendier for nordiske forskere som vil presentere sin forskning på symposiet. Det ble i tillegg besluttet at NSfK skulle bevilge en engangs sum på 100.000 SEK til symposiet i 2006. I år 2006 bevilget NSfK 12 individuelle reisestipendier til nordiske kriminologer som ønsket å delta i symposiet. Året 2007 ble NSfKs forskerseminar arrangert i Stockholm i dagene før Stockholm Criminology Symposium og mange deltagere i forskerseminaret benyttet anledningen og deltok også i symposiet.

Rådsmedlemmenes bekymringer vedrørende Stockholmsymposiet handlet om at det var viktig for NSfK at arrangementet av seminarer i tilknytning til Stockholmsymposiet ikke kom i konflikt med forskerseminaret som er en av grunnpilarene i NSfKs virksomhet. Etter at sekretariatet flyttet fra Stockholm til Oslo har NSfK hatt en sesjon på symposiet hvor forskning, støttet av NSfK, er blitt presentert. Dessuten har NSfK betalt for et supplement av *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* som inneholder foredragene som er holdt av de spesial innbudte forelesere og prisvinnerne og gitt reisestipendier til nordiske deltagere. Mange nordiske kriminologer har deltatt i symposiet men det har vært delte meninger om prisen. I perioden fra 2006 til 2009 var åtte kriminologer blitt tildelt prisen men ingen av dem var fra Norden.

Tidsskriftet Crime and Justice – Crime and Justice in Scandinavia

NSfK støttet i 2007 en spesialutgave av tidsskriftet *Crime and Justice – Crime and Justice in Scandinavia* som er redigert av Michael Tonry. Temaheftet gir en oversikt over kriminalpolitikk og kriminologisk forskning i de fem nordiske land. Tidsskriftet har tidligere utgitt spesialutgaver om lovbrudd og rettferd i Tyskland og i Holland. Spesialutgaven av *Crime and Justice – Crime and Justice in Scandinavia* utkom i august 2010.

Spørsmål
Hvilke tradisjoner anbefales det at NSfK viderefører? Hvilke nye problemstillinger og samarbeidspartnere bør kunne vurderes i forbindelse med rådets fremtidige seminarer og arbeidsgruppemøter?
Anbefalinger
NSfK bør fortsette sin støtte til NTfK. Ad hoc samarbeid med andre organisasjoner om enkelte begivenheter synes best egnet for NSfK. I internasjonalt perspektiv er NSfK et unikt organ. Det bør vurderes om kjennskap til denne modellen kan formidles til fattige land og land med middelsinntekter hvor kriminologisk forskning står svakt.

7. Administrasjon, rådsmøter og samarbeid mellom sekretariatet og rådsmedlemmene

Rådet

NSfK består av 15 medlemmer, tre fra hvert land, som utnevnes av de nordiske landenes respektive justisministerier. Ifølge reglene for NSfK (paragraf 4) skal rådsmedlemmene representere kriminologisk forskning, men forvaltningsmyndigheten bør også være representert. I praksis har det oftest vært slik at to av rådsmedlemmene representerer forskning mens et medlem er en representant for de administrative myndigheter.

Representantene for forskning rekrutteres i Danmark fra de kriminologiske miljøer ved universitetene i København og Århus, i Norge fra det rettssosiologiske og kriminologiske institutt ved Universitetet i Oslo, som er hovedmiljøet for norsk kriminologi. I Sverige kan representanter velges fra flere kriminologiske forskningsmiljøer, de største ved universitetene i Stockholm og Lund og ved BRÅ. I Finland er det kriminologiske miljøet spredt og rådsmedlemmer har ofte kommet fra den Rättspolitiska forsknings-institutet. Island har intet sentralt kriminologisk institutt men i de senere år har de islandske forskerrepresentantene vært ansatt ved Islands Universitet.

Forvaltningsmyndigheten skal ifølge reglene ha medlemmer i rådet, men i praksis har forskerrepresentasjonen i rådet vært sterk og få rådsmedlemmer har vært knyttet til forvaltningsmyndigheten. I Danmark har det danske justisdepartementet en egen forskningsavdeling, BRÅ er et rådgivende organ for det svenske justisdepartementet og Rättspolitiska forsknings-institutet har en lignende funksjon for det finske justisdepartementet. I disse tre land har de rådsmedlemmer som representerer forvaltningen vært rekruttert fra de ovenstående forsknings- og rådgivningssentra. I Norge og Island har derimot forvaltningsrepresentantene vært ansatte i det respektive lands justisdepartement. Rådsmedlemmene har derfor i større grad enn det kunne ventes vært basert i forskningsmiljøer enn administrasjon.

Mandatperioden er tre år men rådsmedlemmene kan utpekes på ny. Av 15 medlemmer som ble utpekt for perioden 2001-2003 var det åtte nye medlemmer. I neste periode 2004-2006 var det fire nye medlemmer og i 2007-2009 var det syv nye medlemmer. Praksis i Finland, Norge og Sverige ser ut til at hvert rådsmedlem sitter i rådet i to perioder. Disse land har allikevel tatt vare på kontinuiteten i rådets virksomhet og skifter ut én eller to medlemmer etter hver periode. De danske og de islandske rådsmedlemmene er de som sitter lengst og hvor der er minst rekruttering. Dette skyldes sannsynligvis at de kriminologiske miljøene er mindre og færre personer å velge i mellom. I slutten av 2009 hadde et dansk og et islandsk medlem vært med i rådet siden 1998, i alt 12 år.

Siden NSfKs sekretariat roterer mellom landene har rådsleder ansvar for driften av sekretariatet, men sekretariatets daglige drift betjenes av en sekretariatsleder. Rådets leder har et faglig og økonomisk ansvar for NSfKs virksomhet, forbereder rådsmøtene og er ordstyrer på disse. Rådsleder representerer rådet utad. I sitt virke sørger rådsleder for at nestleder og de andre rådsmedlemmene er godt informert om aktivitetene. Videre har rådsleder tilsyn med NSfKs forskjellige forskningsprosjekter og initierer nye prosjekter, organiserer arbeidet ved bedømmelse av søknader om forskningsstøtte, har ansvar for publikasjoner og arrangerer den møtevirksomhet som NSfK står for eller deltar i. Rådslederen har en bestemt kvote til utdeling av reisestipendier som kan søkes hele året.

Med tiden er rådsleders oppgaver blitt meget omfattende og de krever en betydelig arbeidsinnsats.

I perioden fra 2006-2009 tok den norske formannen Per Ole Johansen initiativet til tre forskningsprosjekter i rådet regi: økonomisk og organisert kriminalitet (økokrim), korrupsjon, og et prosjekt om finanskriser og andre kriser. Økokrim-prosjektet har NSfK støttet med forskningsbidrag og har betalt for arbeidsgruppemøter men de to andre prosjektene er for det meste dekket av nasjonale midler. Ved å sette disse prosjekter i gang har formannen styrket det komparative aspektet som NSfK bør stå for. En slik ordning krever at NSfKs formann engasjerer seg i NSfKs aktiviteter i langt større grad enn det tidligere har vært tilfellet. En slik ordning innebærer at formannen må avstå fra eller redusere sitt ordinære virke. Derfor har rådet åpnet for den muligheten at lederen kan delvis frikjøpes fra sitt ordinære arbeid, f.eks. fra undervisning. Godtgjørelser til formannen har vært i form av et fastsatt beløp som avgjøres på rådsmøtet. NSfKs formenn fra 2001 til 2009 har vært:

2001-2003	Kauko Aromaa	Finland
2004-2006	Jerzy Sarnecki	Sverige
2007-2009	Per Ole Johansen	Norge

Viseformann velges på det første møtet i hver periode og har fungert som en rådgiver til formannen. Viseformannen velges ut fra landenes rotasjonsprinsipp og blir formann i etterfølgende periode. Viseformann 2007-2009 var Ragnheiður Bragadóttir, Island.

Siden sekretariatet flyttes hvert tredje år og det velges ny formann, er det ikke aktuelt med planlegging langt inn i fremtiden. Selv om NSfK kjennetegnes av kontinuitet kan formannen i en viss utstrekning sette sitt preg på aktivitetene og påvirke prioriteringer. I den finske perioden fra 2001-2003 var hovedvekten på forsker- og kontaktseminarer og åpen utlysning av forskermidler. I årene 2001-2003 ble det lagt vekt på europeisk kriminologisk samarbeide og denne interessen er blitt fulgt opp i de neste perioder. Under den første tiden av den svenske perioden rådde det en usikkerhet om NSfKs fremtid, men denne krisen ble avverget og finansiering til NSfK fortsatte. På rådsmøtet i 2003 ble satsning på prioriterte forskningstema innført og denne ordningen fortsatte helt til 2009. I denne perioden støttet NSfK deltakelse i to store og internasjonale forskningsprosjekter; International Crime Victims Survey (ICVS) og International Self-Reported Delinquency Study (ISRD2). NSfKs formann var involvert i opprettelsen av Stockholm Criminology Symposium and Prize som ble opprettet i 2005 og bidro til å opprette et nytt internasjonalt kriminologisk forum.

Under det norske formannskap har hovedtyngden vært på å styrke NSfK som et nordisk forum for forskning og meningsutveksling om sentrale kriminalpolitiske spørsmål. En kombinasjon av åpen og øremerket utlysning av forskningsmidler ble innført. Det som spesielt kjennetegnet den norske perioden var opprettelsen av arbeidsgrupper som driver med komparativ forskning og en økt seminar- og møteaktivitet. Disse prosjektene er kommet i gang takket være formannens initiativ som har ledet dette arbeidet. I samme periode har aktuelle internasjonale fora for presentasjon av NSfKs prosjekter vært European Society of Criminology sitt møte og Stockholm Criminology Symposium.

Rådsmøtene

Rådet møtes en gang i året på et rådsmøte som holdes i mars. I årene 2004-2006 ble det holdt noen ekstra rådsmøter og telefonmøter fordi der forelå konkrete forslag fra det svenske justisdepartementet om nedskjæringer i budsjettet. Dette forslaget ble ikke realisert.

Ekstraordinære møter har derfor kun vært organisert unntaksvis. Agenda for rådsmøtene er fastlagt og forandres lite fra år til år. På møtene behandles søknader om forskerbevilgninger, kommende seminarer og arbeidsmøter, administrasjon og økonomi og andre saker som er aktuelle. Med jevne mellomrom har det vært ført en diskusjon på rådsmøtene om NSfKs virksomhet og prioriteringer. På rådsmøtet i 2001 la flere rådsmedlemmer stor vekt på at NSfK skulle prioritere nordiske arbeidsgruppemøter. Dette ble ikke realisert den gangen men idéen ble vekket til live igjen da Norge tok over sekretariat og lederskap. Søknader om forskningsstøtte får en grundig behandling av NSfKs råd. Alle søknader blir sendt til to rådsmedlemmer som skriver en omtale. Disse behandles i en mindre gruppe som består av et rådsmedlem fra hvert land som kommer med forslag til hvilke prosjekter som skal støttes og hvilke som skal avslås. På selve rådsmøtet tas den endelige avgjørelsen og praksis er at den tas ved konsensus.

Sekretariatet

Sekretariatet drives av en administrativ leder, men sekretærer er blitt ansatt på deltid eller har arbeidet på timelønn. Sekretariatslederen er ansatt i tre år. I de siste to periodene har der ikke vært ansatt noen sekretærer, men ekstrahjelp og tjenester som regnskapsføring er blitt kjøpt. Det er klart at NSfKs daglige drift er meget avhengig av sekretariatslederen. Tidligere ble den administrative lederen gjerne rekruttert fra det kriminologiske forskningsmiljø og meningen var at lederen kunne drive noe egen forskning ved siden av de administrative oppgavene. Slik sekretariatet er blitt drevet i de siste årene, med kun én ansatt person og tilfeldig sekretærhjelp, har sekretariatslederen mer enn nok å gjøre med den daglige drift. Siden det ikke forventes lenger at sekretariatslederen driver egen forskning er kjennskap til det kriminologiske fagområdet ikke lenger så viktig som den var tidligere.

Arbeidsoppgavene innebærer et tett samarbeid med rådets leder, kontakt med rådsmedlemmer og kontaktsekretærer. De omfatter utgivelse av *Nyhetsbrevet*, årsrapporten og andre rapporter, tilsyn med hjemmesiden og samarbeid med redaktøren av *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* vedrørende økonomi, avtaler og kontakter med forlaget som utgir tidsskriftet. Sekretariatet forbereder det årlige rådsmøtet, utlyser forskningsstøtte og administrerer innvilgede søknader og reisestipendier. Andre oppgaver som ivaretas av sekretariatslederen er praktiske forberedelser av NSfKs forskerseminar og andre møter i NSfKs regi, svar på forespørsler og vanlig kontorarbeid. Sekretariatet fungerer nesten som et lite reisebyrå fordi det bestiller og betaler billetter for deltagere både i rådsmøtet, på forskerseminarene og alle arbeidsmøter som NSfK støtter.

I perioden 2007-2009 hadde NSfK tre sekretariatsledere og denne hyppige utskiftingen har utvilsomt belastet formannen med ekstraarbeid. Sekretariatsledere har vært:

2001-2003	Anna Esko	Helsinki
2004-2006	Mia Söderbärj	Stockholm
2007-2009	Ingvild Nordang til 15.4.2008	Oslo
	Morten Nilsen 16.4.2008-20.9.2009	Oslo
	Rune Ellefsen 21.9.2009-31.12.2009	Oslo

Kontaktsekretærer

NSfK har kontaktsekretærer i alle land. I tillegg er det en kontaktsekretær i Grønland. Kontaktsekretærenes oppgaver er å skrive landsrapporter for *Nyhetsbrevet*, organisere seminarer og sørge for kontakt med de nasjonale forsker- og brukermiljøer. Kontaktsekretærene får en godtgjørelse for deres arbeide. Kontaktsekretærene for NSfK har vært:

Danmark	Anne-Stine Sørensen	2001
	Jesper Stecher	2002-juni 2007
	Dorthe Eriksen	juli 2007-2009
Finland	Aarne Kinnunen	2001-2009
Island	Rannveig Þórisdóttir	2001-2006
	Margrét Sæmundsdóttir	2007-2009
Norge	Ragnhild Hennum	2001-2002
	Astrid Renland	2003-2006
	Ingvild Nordang	jan-juni 2007
	Morten Nilsen	des. 2007-1.4.2008
	Mari-Louise Pabsdorff	1.4. 2008-2009
Sverige	Lotta Pettersson	2001-30.6. 2003
	My Lilja	fra 1.7.2003-2006
	Lina Andersson	2007-2009
Grønland	Mariekathrine Poppel	2001-2009

Økonomi

Statsbidragene for hvert år har vært de samme i de siste årene men har vært inflasjonsjustert. Fordelingsnøkkelen er basert på landenes bruttonasjonalprodukt.

Oversikten i tabell 7.1. viser at i hovedtrekk forandres budsjettet lite fra år til år.

Tabell 7.1 Oversikt: NSfKs budjet fra 2001-2009

	Sekretariat i Finland			Sekretariat i Sverige			Sekretariat i Norge		
Utgifter	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	N:234.171 EUR	N:350.167 EUR	N:307.878 EUR	N:303.125 EUR	N:358.222 EUR	N:396.851 EUR	N:364.439 EUR	N:422.348 EUR	N:371.073 EUR
Driftskostnader	30%	44%	32%	44%	30%	28%	25%	24%	32%
Forskerseminar	21%	13%	12%	8%	12%	14%	12%	6%	11%
Andre seminarer, møter	6%	10%	18%	2%	2%	1%	7%	12%	9%
Forskningsstøtte	16%	20%	19%	26%	20%	31%	27%	29%	30%
Reisestøtte	6%	3%	3%	3%	5%	3%	3%	3%	3%
Utgivelser	21%	9%	16%	18%	16%	13%	14%	12%	8%
Egne prosjekter					14%	10%	12%	14%	8%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Driftskostnadene, som omfatter lønn av sekretariatsleder og ekstrahjelp, honorarer til kontaktsekretærer og kostnader ved rådsmøtene, har gått ned relativt sett i den siste perioden. Dette skyldes sannsynligvis en gunstigere ordning ved leie av kontorlokaler og kontorutstyr i Oslo enn i Stockholm og Helsinki. Kostnadene ved forskerseminarene har variert meget, men var ekstra høye i 2001 da forskerseminaret ble holdt i Latvia. Andelen av budsjett, som går til kontaktseminarer og andre seminarer og arbeidsmøter, har steget i den siste perioden, men var meget lav i den svenske perioden. Fra 2004 til 2006 ble det ikke holdt noen kontaktseminarer, og arbeidsgrupper bekostet av NSfK fantes ikke i denne perioden. Reisestøtten, som andel av budsjettet, har vært stabil. Kostnadene ved tidsskriftet

og seminarrapportene har gått ned som skyldes at seminarrapporter og *Nyhetsbrevet* ikke lenger finnes i trykt format, men er tilgjengelige på NSfKs hjemmeside. I den siste perioden har andelen av NSfKs budsjett, som går til forskningsstøtte, økt noe og har ligget rundt 40% gitt forskningsprosjekter som drives i NSfKs regi og forskningsbevilgninger legges sammen.

Spørsmål
Det er ønskelig med en vurdering av eventuelle nye grep for å sikre en rask saksbehandling og en god dialog mellom sekretariatet, rådets leder og rådsmedlemmene?
Anbefalinger
Den grundige behandlingen av søknader om forskningsstøtte bør fortsette. I arbeidsbeskrivelsen for sekretariatslederen bør det legges større vekt på administrative ferdigheter enn kriminologiske kunnskaper. Det anbefales å ta vare på gode kontakter til forvaltningsmyndighetene. Kontaktseminarene byr på gode muligheter til å utveksle erfaring mellom representanter fra forskning og forvaltning. Slike forbindelser vil verne mot eventuelle forslag til nedskjæringer i fremtiden. Selv om NSfKs virksomhet er relativt trygg i 2010 har nordisk samarbeid som en verdi blitt dratt i tvil. Det bør diskuteres hvordan prioriteringer og valg av temaer for NSfKs aktiviteter kan fange opp interesser i de lokale faglige miljøer. Derfor bør det vurderes om rådsmøtene skal begynne med en kort orientering om aktuelle faglige interesser og temaer i de respektive land. Med en slik forankring i nasjonale interesser kan rådsmedlemmene ha en felles diskusjon om rådets fremtidige virksomhet.

8. Virksomheter og visjoner

Mangesidige funksjoner

Innledningsvis ble det nevnt at NSfK har to hovedformål. Det ene er å fremme og initiere kriminologisk forskning i Norden. Det andre er å bistå myndighetene i kriminologiske spørsmål og gi informasjon om rådets virksomhet og om nordisk kriminologi. Oversikten over NSfKs virksomhet, som er gitt i denne rapporten, har vist en stor aktivitet innen kriminologisk forskning. Rådet er godt forankret i det nordiske kriminologiske miljøet og har bidratt til opprettelsen av faglige nettverk. NSfK initierer forskningsprosjekter, gir støtte til et mangfold av forskningsprosjekter og innvilger reisestipendier til deltakelse i arbeidsmøter, seminarer og konferanser. NSfK organiserer forsker- og kontaktseminarer og sprer informasjon om nordisk kriminologi via *Nyhetsbrevet* og nettsider og støtter utgivelsen av *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap*. Videre står NSfK for utgivelse av det engelskspråklige fagtidsskriftet *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* som synliggjør den nordiske kriminologien i det internasjonale fagmiljøet.

NSfK har fungert meget godt som et samarbeidsorgan for nordisk kriminologisk forskning mens rådgivningsoppgaven har vært sekundær. Forklaringen til dette antas å være at i nasjonale anliggender rådslår de enkelte departementer egne eksperter i sine forskningsavdelinger eller andre nasjonale eksperter. Felles nordiske anliggender, hvor det hadde vært tilbørlig å henvende seg til NSfK som rådgiver, har tydeligvis ikke vært aktuelle. Allikevel har NSfK hatt betydning for myndighetene. Selv om rådet ikke har fått formelle henvendelser om rådgivning eller bistand, har eksperter innen forvaltningen utvilsomt benyttet seg av det faglige nettverk som NSfK har skapt. På denne måten har de søkt informasjon og rådgivning over landegrensene som er kommet til uttrykk i departementale saksbehandlinger.

Innen det europeiske samarbeidet har det felles nordiske kriminologiske fagmiljøet en del å bidra med, både når det gjelder kriminologisk forskning og kriminalpolitikk (Pratt 2008a, 2008b). Hvis det nordiske kriminologiske fagfeltet opptrer som en enhet, men ikke som fem forskjellige aktører, vil en slik gruppering få en større tyngde innen det europeiske samarbeidet. I europeisk sammenheng er de nordiske nasjonene små men som en enhet har de lettere for å få gehør. Her kan NSfK ha en rolle som en samlende enhet. En felles front utad er av interesse både for forskningsmiljøene og administrasjonen. Erfaringer fra alkoholpolitikken oppmuntrer til fellesskap fordi de nordiske land, og da særlig Sverige og Finland som medlemmer av EU, har spilt en sentral roll i prosessen med å sette alkohol og helse på dagsorden i EU (Ugland 2011). Nordiske synspunkter har derfor vist seg å ha interesse innen for europeiske institusjoner.

Målsettingen med denne rapporten har vært å beskrive NSfKs aktiviteter og vurdere hvilke av dem bør nedlegges, forandres eller fortsette. Samtidig har ønsket vært å peke på nye muligheter for NSfKs aktiviteter i fremtiden. Selv om NSfKs virksomhet i stor grad kjennetegnes av kontinuitet, har de reisende seminarer opphørt og den nordiske kriminologiske bibliografien er blitt avsluttet. Ingen formell avgjørelse er blitt tatt om de reisende seminarene, men de er dyre og kommer ikke så mange til gode. Dog var de ettertraktet av yngre kriminologer som fikk en enestående mulighet til faglige møter med eksperter utenfor Norden og et faglig samvær under reisen. Bibliografien etterlater ikke samme tomrom fordi den ble nedlagt fordi de allmenne bibliotektenestene har overtatt den oppgave som den bibliografiske databasen hadde.

NSfKs virksomhet er mangesidig fordi NSfK har funksjoner som rådgivnings-senter, samarbeidsorgan, finansieringsorgan og som informasjonsformidler.

I paragraf én i reglene for det Nordiske Samarbeidsrådet for Kriminologi står det:

Rådet skal främja kriminologisk forskning i Norden. Rådet kan ta initiativ till kriminologisk forskning inom gränserna för sina ekonomiska resurser och forskningsresurser. Rådet skall även lämna myndigheterna i de nordiska länderna handräckning i kriminologiska frågor och ge information om sin verksamhet och om nordisk kriminologi.

Generelt må det sies at NSfKs virksomhet er i samsvar med regelverket. Årsrapporter og seminarrapporter gir god informasjon om rådets virksomhet.

For å vurdere virksomheten i sin helhet kan det være nyttig å bruke et helhetlig syn på virksomheten. En SWOT-analyse kan benyttes til å trekke frem styrker, svakheter, muligheter og trusler for en virksomhet (Ingólfsson, Friðriksson, Kristinsson (2007).

Tabell 8.1 SWOT-analyse av NSfK

Styrke: en lang historie, kontinuitet, et godt renommé, et roterende sekretariat som bevarer det nordiske perspektivet	Muligheter: nå til doktorgradskandidater og yngre forskere, initiere nordiske samarbeidsprosjekter
Svakheter: få samarbeidspartnere, liten kontakt med forvaltningen	Trusler: nedprioritering av nordisk samarbeid, konkurranse med internasjonale forskningskonferanser og prosjekter

Styrke og svakheter

NSfKs styrke ligger i en lang og kontinuerlig historie. Kontinuiteten er kommet til på grunn av den nære relasjonen til universitetsforskningen og annen sentral forskning i de respektive nordiske land. Det har vært en styrke at sekretariatet roterer mellom landene. Dette oppfordrer til et nasjonalt engasjement i den perioden hvert land har ansvaret for sekretariatet. Intet land kan sies å "eie" NSfK. Observasjon fra rådsmøtet i 2010 viste at ved diskusjon om forskningsstøtte var hovedvekten på prosjektenes faglige kvalitet og tankegangen om nasjonale kvoter for tildeling av resurser eksisterte ikke. Respondentene i spørreskjemaundersøkelsen ser meget positivt på NSfK. Deltakelse i forskerseminaret, som er den sentrale virksomheten i NSfK, er ettertraktet av nordiske kriminologer. I sin helhet har NSfKs forskerseminarer, forskningsprosjekter og *Nyhetsbrevet* et godt renommé. Styrken ligger også i at NSfK kan gi forskningsstøtte ut fra sine egne premisser.

NSfK har som samarbeidsorgan hatt evne til å skape kontakt og samarbeide mellom nordiske kriminologer. Mulighetene til å opprette faglige nettverk er det respondentene i spørreskjemaundersøkelsen satte størst pris på. De årlige forskerseminarene får en meget god omtale og de mindre arbeidsmøtene har vært vellykkede og har resultert i publikasjoner. NSfKs viktigste bidrag til den nordiske kriminologi har sannsynligvis vært mulighetene til å legge til rette for nettverksbygging.

Som finansieringsorgan har NSfK ikke muligheter til å utdele store stipendier. NSfKs forskningsstøtte har allikevel vært helt avgjørende for noen forskningsprosjekter som ellers ikke ville kommet i gang. Det er f.eks. tvilsomt om prosjektet Holdninger til straff ville blitt realisert uten støtte fra NSfK. For noen forskere har de individuelle stipendiene vært helt avgjørende for deres forskningsprosjekter.

Som nyhetsformidler har NSfKs *Nyhetsbrev* vært svært vellykket fordi det utgis ofte og formidler praktisk informasjon. Den nye hjemmesiden (på engelsk) ser lovende ut.

Det antas at gjennom administrasjonsrepresentantene i NSfKs råd formidles viten om NSfKs virksomhet til de respektive forvaltningsmyndigheter. Den ekspertise som NSfK rår over, vil sannsynligvis være supplerende til nasjonal kunnskap. Et av kjennetegnene ved ”det skandinaviske unntaket (Scandinavian exceptionalism)” som omfatter lave fangetall og humane fengselsforhold var nemlig at eksperter hadde en stor innflytelse på lovgivningen så lenge velferdssamfunnet hadde støtte (Pratt 2008a). Med en underminering av de nordiske velferdssamfunn mener Pratt at det er fare for at ekspertene ikke lenger får samme gehør som interessegrupper som uttrykker sine syn i medias underholdningsprogrammer (Pratt 2008b).

Grunnen til at faglig ekspertise ikke så lett anvendes ligger også i forskningens natur og de forskjellige brukerne (Ólafsdóttir 2007). Forskning følger sine egne regler, den er langsam og ikke alltid tilgjengelig når den behøves. Forskningsresultater kan bli presentert når der ikke er noe behov for dem. I tillegg er kunnskap utrygg, ikke alt er vist og kunnskap kan trekkes i tvil.

Selv om det ikke finnes eksempler på at NSfK har fått henvendelser i kriminologiske spørsmål, bør det ikke utelukkes at slikt kan skje. Det må tegnes som en svakhet at NSfK har liten kontakt med administrasjonen som kan være av betydning hvis NSfKs eksistens trues. En tett tilknytning til forvaltningen viste seg å være av betydning da det ble gjort forsøk på å omstrukturere NAD, Nordisk nämnd för alkohol- och narkotikaforskning (Fjær 2008). Forvaltningsmyndighetenes representanter forsøkte å bevare NAD men NAD ble nedlagt i sin daværende form og virksomheten inngår nå i Nordisk velferdssenter NVC. Det bør dog bemerkes at styrerepresentantene i NAD hadde en vesentlig mer sentral policy-rolle enn representantene i NSfK (Nordiska ministerrådet 1995).

NSfK har i grunnen hatt lite samarbeid med andre organisasjoner eller institutter i de siste årene. Erfaringene fra deltakelse i store internasjonale prosjekter oppmuntrer ikke spesielt til at NSfK skal søke etter et slikt samarbeide. I tilfelle slikt er aktuelt bør NSfK være med helt fra begynnelsen av planleggingen av slike prosjekter.

Muligheter og trusler

Fremtidens utfordringer ligger i å rekruttere doktorgradskandidater og yngre forskere til deltakelse i NSfKs seminarer og arbeidsmøter. Kurser for kriminologiske doktorgradsstudenter er en mulighet som bør nevnes men de krever mye forarbeide som et så lite sekretariat som NSfKs sekretariat neppe kan klare uten at det går utover andre aktiviteter. Det er også tvilsomt om NSfK skal påta seg en slik universitetsoppgave. En annen mulighet er at det etterstrebes at forskerseminarenes standard er så høy at doktorgradsstudenter får deltakelse i dem godkjent som en del av deres studier.

Det kan trekkes opp flere visjoner for NSfKs fremtid. En av dem er å fortsette med samme aktiviteter, en annen er å flytte tyngdepunktet og den tredje er omstrukturering av hele virksomheten. Det er verdt å notere at respondentene i spørreskjemaundersøkelsen var særdeles fornøyde med forskerseminarene og *Nyhetsbrevet*. Det er derfor krevende å forsøke å heve standarden på forskerseminarene med mer målbevisste kommentarer til presentasjonene. Andre seminartyper kan variere slik at kontaktseminarer utvides og satser på en dialog mellom forskere og administratorer, mens arbeidsgruppemøtene blir forskermøter. Erfaringene fra øremerket forskningsstøtte er både og. Prioriteringen av fengselsforskning var særdeles vellykket mens kriminalitetsforebygging som tema ikke førte til ny forskning på området.

En modell er å bygge på den forskning som allerede finnes nasjonalt og bygge videre på den ut fra en komparativ synsvinkel. En annen modell er å initiere nye temaer som kan overføres til de nasjonale fagmiljøer. I 2012 fyller NSfK 50 år og dette jubileumsåret kan brukes til å øke NSfKs synlighet.

Om NSfK ikke fantes, ville det ikke nødvendigvis føre til slutten på nordisk samarbeide innen det kriminologiske feltet. De største universitetsmiljøene ville sannsynligvis få til faglig utveksling, men det er meget sannsynlig at det ville gå ut over de mindre miljøene som ikke ville ha samme tilgang til dette samarbeidet. Forskningsstøtte og reisestipendier ville muligens kunne erstattes med nasjonale midler, men *Nyhetsbrevet* ville bli borte. Et annet aspekt er at NSfK har hatt forbindelser mellom den samfunnsvitenskapelige kriminologi og det juridiske fagfeltet. Dette aspektet var sterkere tidligere, men det er enda ikke borte. Her har NSfK en mulighet til å styrke et tverrfaglig samarbeide innen fagområder som ingen andre sørger for.

Uansett hvor godt fungerende NSfK er, kan ytre krefter påvirke rådets fremtidige eksistens. Nyten av nordisk samarbeid er blitt dratt i tvil fra tid til annet og NSfK har gått i gjennom perioder hvor den fremtidige økonomien har vært utrygg. Globalisering og europeisering påvirker forskningssamfunnet og dette fremkommer blant annet i presset fra universitetsledelsene om å publisere forskning på engelsk. I internasjonale fora vil de nordiske land ofte bli sett som en enhet og et slikt syn styrker den nordiske identiteten. Et samarbeid som NSfK har holdt ved like i 50 år er unikt i internasjonalt perspektiv og med en trygg basis i kontinuiteten og et potensial for nye faglige vinklinger ligger der gode muligheter for NSfKs fremtid.

Referanser

Babor, T., Stenius, K., Savva, S. and O'Reilly, J. (2008). Publishing Addiction Science: A Guide for the Perplexed, 2nd Edition. Brentwood: International Society of Addiction Journal Editors.

Fjær, S. (2008). Nordisk samfunnsvitenskapelig forskning om alkohol og narkotika. Utviklingstrekk og endringer i alliansen mellom kunnskapsproduksjon og politikk. Bergen: Stein Rokkan senter for flerfaglige samfunnsstudier.

Høigård, C. (1992). Tretti års virke. Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi.

Ingólfsson, E., Friðriksson, K., & Kristinsson, S. (2007). Framtíðin – frá óvissu til árangurs. Notkun sviðsmynda (Scenarios) við stefnumótun. Reykjavík: Nýsköpunarmiðstöð Íslands.

Nordiska ministerrådet. (1995). Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning – en evaluering. Köpenhamn: TemaNord 1995:510.

Ólafsdóttir, H. (2007). Reflections on the use of alcohol research. Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 2007, 24, 6:646-651.

Pratt, J. (2008a). Scandinavian Exceptionalism in an Era of Penal Excess. Part I: The Nature and Roots of Scandinavian Exceptionalism. British Journal of Criminology, 48, 119-137.

Pratt, J. (2008b). Scaninavian Exceptionalism in an Era of Penal Excess. Part II: Does Scandinavian Exceptionalism Have a Future? British Journal of Criminology, 48, 274-292.

Ugland, T. (2011). Alcohol on the European Union's Agenda: Getting Off the Policy Roller-Coaster? Oslo: Norwegian Insitute for Alcohol and Drug Research, Sirus Report no. 1/2011.